

Juli 1989 nr. 44

QUASAR

Inhoud Quasar 44

Kolofon	920
Van de redactie	921
European QL userclubs	922
Vastlopen	923
Ledenlijst	924
Text_87 ervaring	928
Nieuwe Q_DOS versie	929
Micromasters	930
Kolommen afdrukken	932
Turtle	934
Vastlopen	935
De stuurliu aan wal	936
Flight Simulator	938
ENQUETE	940
Nakomertje van de QL-dag in Zijtaart ..	943
Vraag en Aanbod	944
Miracle Systems	946

Sluitingsdata KOPIJ

**18 augustus 1989
28 september 1989**

KOLOFON

Stichting SIN_QL_AIR
Rotterdam
giro: 4597345

ADMINISTRATIE

sekretariaat

PENNINGMEESTER

Nabestellen oude
nummers.

BOB VISSER

Snelrewaard 6
2904 SN Capelle a/d
IJssel
Tel. 010-458.3161

VOORZITTER

RON DEN BREEMS

Kroonstaddreef 27
3067 RT Rotterdam
Tel. 010 - 455.1234

REDAKTIE

C.H.M. BIEMANS

Elzenstraat 5
5461 CL Veghel
Tel. 04130-63224

GERARD VAN ROOIJEN

Gruttostraat 15
3435 DJ Nieuwegein
Tel. 03402 - 33027

DATABANK

Tel. 03404 - 22533
Sysop:

MICHEL & WILLEM SPANJER

Hortensialaan 11
3702 VD Zeist
Tel. 03404-20581
SVP aléén tussen
19.00 en 22.00 uur

HARDWARE

Reparaties en
onderdelen

MICHEL & WILLEM SPANJER

Hortensialaan 11
3702 VD Zeist
Tel. 03404 - 20581
SVP alléén tussen
19.00 en 22.00 uur

VRAGEN OVER:

Superbasic, Pascal,
Machinetaal, Quill,
Archive, Abacus,
Hardware

KEES V.D. WAL

Kwekerijstraat 22
2613 VE Delft
Tel. 015 - 140367
SVP alléén tussen
20.30 en 23.30 uur

VRAGEN OVER:

Machinetaal en
Hardware

ARD JONKER

Tel. 020-251027

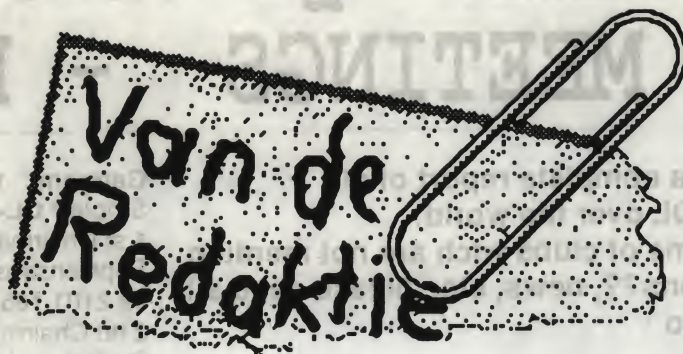
VRAGEN OVER:

GRAM/multitasking
programmatuur enz.

COEN VELDHUIS

Stashouderswg 118c
3039 CL Rotterdam
Tel. 010-4667678

Zo, nu
weten

we dan eens uit het vorige Quasar-nummer hoe het allemaal begon in dat jongensclubje van Ron, Bob, Kees, Ard, Willem, Michel, Hans, Gerard, Fred en zeker ook nog andere stille supporters uit die periode; die geest endie sfeer, daar moeten we zuinig op zijn, want al zien sommigen de toekomst van onze QL licht verzwakken, er zijn evenzoveel tekenen die wijzen op zuinigheid, nostalgie, nieuwe ontwikkelingen, en ga zo maar door.

Welke computer bezit zo'n club; welke club zo'n computer.....

Deze herfst bestaan we vijf jaar, een respectabele leeftijd voor zoiets, en wat we daarmee kunnen gaan doen is hier en daar duidelijk een punt van overweging.

In dit nummer een lijst van QL EUROPA-adressen waar U kontakt mee kunt maken in of buiten Uw vakanties; we horen graag van Uw ervaringen en hun specialiteiten, en als er onjuistheden tussen zitten, ontvangen we graag Uw korrekties, en of aanvullingen want in elke club verandert af en toe wel wat.

Aan Miracle schreven we een brief, die we elders hier afdrukken, met wat vragen en opmerkingen en het is leuk voor U om hun nieuwste advertentie in QL-World ernaast te zien waarin nu wat varianten lagere budget hardware wordt aangeboden; schijnbaar zitten we hier op eenzelfde lijn; ook interessant is hierbij dat de prijs van het Engelse Pond eindelijk weer zakt naar het al lang verwachte niveau (van 3.70 enkele maanden geleden naar 3.40 nu einde juni) wat ons toch weer heel wat uitmaakt, terwijl de prijs van de Ram_chips ook flink gezakt is, zodat de Spanjer-geheugen-uitbreiding ook weer haalbaar wordt.

We waren voor U in Bedburg in Duitsland en troffen daar afvaardigingen aan van gebruikersclubs uit België, Frankrijk, Engeland en ook vertegenwoordigers van hard en software-leveranciers; in dit nummer meer bijzonderheden daarover.

Verder een enqueteformulier met veel vragen, want we willen veel van U weten, om leuk en zinnig door te kunnen gaan met dit werk.

Weer enkele reacties en aanvullingen over vastlopen/freezing/bugs en er zijn ongetwijfeld nog meer leden met vermeldenswaardige ervaringen hierover; gaarne Uw inzendingen.

We hoorden ook van de QL-GNN-jaarvergadering (QL-Gebr.Nrd.Ned.) in Groningen; dat zij daar behoorlijk actief bezig zijn, zoals we trouwens ook al op de QL-dag in Zijtaart geproefd hebben, o.a. met het daar gedemonstreerde prototype van de 3MB-Megakaart en een IBM_AT_Keyboard.

EUROPEAN QL-USERCLUBS

- MEETINGS - NEW

We will try to give a complete report of all userclubs for the QL over the world.
So, if you have name of clubs wich are not mention here or Modifications??, news, etc., please send all your information to :

C.H.M. Biemans,
Elzenstraat 5, 5461 CL Veghel, Holland
Tel. 04130-63224

Belgium: 1
SINCLAIR QL GEBRUIKERSGROEP LIMBURG
Chairman:
Mathieu Beckers, Houterstraat 100, 3762 Gellick Tel.09 32 11 714813
Secr. + memberadm.:
Toon de Meester, Kikdorpstraat 27, B 3690 Bree, Belgium.
Tel. 09 32 11 463286

Magazine: Kilobyte " (5 X a year)
Editor : Kris Vervloesem, Weg Hesselbroek 3, B 3280 Zichem , Belgium.
Tel.09 32 13 774113

Hard- en Software service:
Jos Gijsenbergs,
Groenstraat 43,
B 3511 Hasselt , Belgium.
Tel. 09 32 11 252693

Dataline: Microcon 09 32 11 254736--
24/24h online 1200/75 300/300

Meetings: in "'t Hooghuis" near Townhall Hasselt on 1st floor (traditional)

CONTINENTAL MICROFAIR 21-10-1989.(organised, with QL gg Brussel and Antwerp).
Organisation: Sinclair BruQsL,
Aarlenstraat 104, 1040 Brussel, Belgium.
Info: Secr. Jaques Tasset
Tel. 09 32 2 2331222
Place: EUROVOLLEYCENTER,
BENELUXLAAN 22, 1800 VILVOORDE BRUSSELS

Belgium: 2
Sinclair User Groep Kortrijk,
Contact: Vanwolleggem LUC,
Gullegemstraat 193,
B 8610 Wevelgem
Tel. 09 32 56 413521 Belgium

Germany: 1
Sinclair QL-User Club eV,
1 st Chairman: H.J.H. Heinen,
Sophienstrasse 9, D 4040 Neuss 1, Tel. 09 49 2101 16575, Germany.
2 nd Chairman: D. Lazar, Guerather Str.112, 4048 Grevenbroich 3, Germany

Magazine: "QUASAR" 4 Times a year (DM 28.- (excl. pp?))

Germany 2 :
QL Professional User Club c/o
Chairman: Martin Berndt (Ultrasoft / Schon Keyboards)
Vennhauser Allee 218, D 4000 Dusseldorf 12, Germany

Magazine: "Profi QL" Nr. 2 ; new price DM 5,-/each issue

Meetings: Monthly, 2 nd saturday,
In: SPD Falkenheim, Wattenscheider strasse , 4300 Essen - Kray,
(Moroway R 430, leave "Essen-Kray/Steele)

Germany 3
Sinclair QL User Club e.V.
Franz Herrman
Talstraße 21
D-5461 Ockenfels
West Germany

England:
"QUANTA" QL Users and Tinkerers Ass.
Indep. QL/Thor Users Group,
Secr.: Plii. Borman, 15 Grosvenor Crescent, South Humberside,
DN32 0QJ, Engeland.
Tel. : 09 44 472 49850

France:
C L C F,
38-40 Rue Stehenson, 75018 Paris ,
Frankrijk
Tel. 09 33 1 43 48 64 40 en
09 33 1 43 48 64 41

Italy:
S P E M ,
Via Aosta 86, I 10154 Torino, Italie.

Norway:
Qlub of Norway,
PO BOX 143, N 7080 Heimdal, Norway.

Spain:
QL- Egabro,
Apartado de Correos no. 76, E 14940
Cabra (Cordoba), Spain.

Switzerland:
Region Chairman : Andreas Laraida,
Oberlandstr 111, CH 8610 Uster.
Region Meetings : 24-06/26-08/23-09/28-
10/25-11/16-12. 1989.

Holland North: QL-GNN
Meetings, every Month 1 st Tuesday ex.
july and aug.
Adress: Denksportcentrum Groningen,
Oliemuldersweg 43, Groningen

Contactperson: Chairman: J.J. Doesburg,
Kalkwijk 7, 6903 BB Hoogezand.
Tel. 05980-27633

Amsterdam:
Monthly , 1 st Saturday in: "De Koperen
Knoop"
v.Limburg Stirumstraat 119, 1051 BA
Amsterdam, Tel. 020-880126
Time: 11.00-.....Entrance: Hfl. 2.50
Contact:
Hans Snel, Postbus 61289, 1005 HG
Amsterdam Tel. 020-880126

VASTLOPEN

Wat te doen aan vastlopen. Bas Troost heeft daar een technische oplossing voor, alhoewel de vraag is of dat een algemeen aanvaardbare oplossing is. In de 'Service Manual' staat: "Het kan zijn dat Uw QL 'freezes' (vast zit) na een aantal uren werken, maar wij begrijpen niet helemaal waarom dat plaats vindt bij sommige computers". Hoe moeten wij het dan begrijpen? De 'Manual' geeft als mogelijkheid om dit te verhelpen: Neem alle ICs eruit die op pennen ingedrukt zijn in de 'main pcb'. Gebruik wat geschikte reinigingsvloeistof, reinig de pootjes van de ICs en de peningen; breng de ICs terug op hun eigen plaats (uiteraard in de goede stand). Meestal zal dan de fout opgeheven zijn. Voor niet technisch onderlegde gebruikers een risico-volle onderneming lijkt mij. Daarom mijn oplossing voor het probleem, waar ik zo nu en dan ook mee wordt geconfronteerd.

Om te beginnen: Zorg er steeds voor tussentijds Uw werkstukken te "Save"en; wat U opgeslagen heeft kunt U in het algemeen niet meer kwijt raken, wat Uw QL ook voor kuren heeft of krijgt. Mijn procedure bij vastlopen is: Koppen van diskdrives schoonmaken (dat helpt soms). Is dat geen oplossing, dan koppel ik al mijn attributen los (uiteraard als alle stroom uitgeschakeld is). Loskoppelen van diskdrives, ook onderling, loshalen van "disk-interface", loshalen van de geheugenuitbreiding, loshalen van ICE-eprom(in mijn geval), eventueel ook alle stekkers even loshalen. Is dat gebeurd, dan zet U het hele spul weer in elkaar en U zult in het algemeen verbaasd staan, omdat - eventueel na formatteren van de diskdrives - Uw apparaat weer feilloos werkt.

De enige verklaring die ik hiervoor kan geven, is dat ergens een hoeveelheid statische elektriciteit zich heeft opgeslagen en door Uw manipulatie - hoe dan ook - is afgevloeid.

Dus voor allerhand technische oplossingen te gaan zoeken, waar ook de sinclair mensen blijkbaar niet uitgekomen zijn, probeer de door mij beproefde en voor mijn QL succesvolle simpele wijze. Baat het niet, schaden doet het zeker niet.

Dr. W. Horn
tel.: 01745-14488

LEDENLIJST

Op veler verzoek volgt hier een volledige overzicht van de betalende leden per 1 juli 1989 zodat een ieder in zijn eigen regio een mede QL-er kan benaderen om onze hobby eventueel gezamenlijk voort te zetten. Voor alle duidelijk hebben wij deze lijst op postcode volgorde afgedrukt hetgeen het zoeken naar je eigen regio sterk vereenvoudigd.

Hans Snel Postbus 61289 1005 HG Amsterdam 020-880126
 A.H.van Rheeën Binnenkant 48-2-et 1011 BR Amsterdam
 Computercollectief Amstel 312 1017 AP Amsterdam
 M.H. Tenge Weesperstraat 7-7 1018 DH Amsterdam
 Ard Jonker Weesperstraat 7 1018 DN Amsterdam 020-230795
 J.A.S. Kraakman Weesperstraat 7-k-1 1018 DN Amsterdam
 H.J. van der Knoop Leeuwenwerf 35 1018 JX Amsterdam
 B.E. Olivier Kattenburgergracht 17 e 1018 KN Amsterdam
 Rob Leuca Van Hogendorpstraat 120-huis 1051 BV Amsterdam
 B. van der Scheer 2e Keucheniusstraat 19-2 1051 VP Amsterdam
 G.A. Weller Bilderdijkstraat 65-12 1053 KL Amsterdam
 P.A. van Gelder Bilderdijkstraat 141-2 1053 KN Amsterdam
 R. Hoogland Da Costastraat 106-1 1053 ZT Amsterdam
 Paul Verschuur Vondelstraat 11-h-4 1054 GC Amsterdam
 020-855126
 M.W.F. Lette Vierheemskinderenst. 2 I 1055 LE Amsterdam
 R.J. Schoonheid Willemsparkweg 87-1 1071 GT Amsterdam
 P.E.C. Boonstra Harmoniehof 39-3 1071 TD Amsterdam
 H.P.M. Heemskerk Mauvestraat 32-4 1073 RL Amsterdam
 F.W. Hofsteenge Amsteldijk ab to-85 1074 JH Amsterdam
 020-715176
 A.C. Teunissen Stadionweg 189-2 1076 NP Amsterdam
 J.B.F. Gottschalk Van Nijenrodeweg 631 1082 HZ Amsterdam
 020-460399
 J.A. Boekhoff Sterkenburg 47 1083 VJ Amsterdam
 D.R. van der Kuijl Linnaeusstraat 59 huis 1093 EH Amsterdam
 S.C. Goble Madurastraat 57-1 1094 GG Amsterdam
 G.T. Wicks Wakkerstraat 15-3 1097 CB Amsterdam
 A.J. Venema Maldenhof 29 1106 EA Amsterdam 020-971427
 R. Reussien Maldenhof 147 1106 ED Amsterdam Z.O.
 R. Kocsis Weth. Serrurierstraat 23 1107 CE Amsterdam
 J.H.F. Heemskerk M.L.Kinglaan 592 1111 LX Diemen
 P.M. Nieuwenhuizen Henry Dunantlaan 40 1111 ZK Diemen
 W.van Winden Rode Kruislaan 875-6 1111 ZT Diemen
 A. Lohuis Boekweitdonk 2 1112 JJ Diemen
 Nanne Hellenberg Tongnaald 21 1141 CA Monnickendam
 H.J.M. Koster Meidoornweg 58 1171 JW Badhoevedorp
 020-5162214
 J.G.van Doorn Van der Hoochlaan 29 1181 PL Amstelveen
 H.G. Buitenwerf West. Halfgrond 141-a 1183 HT Amstelveen
 Jeroen Kok Mont Blanc 130 1186 AZ Amstelveen
 D.H. van Donk Strandvlietlaan 22 1191 CH Ouderkerk a/d Amstel
 02963-1536
 Erwin Bolwidt Overweg 91 1191 PT Ouderkerk a/d Amstel
 02963-1564
 E.L.J.de Haar Koningsstraat 79 1211 NK Hilversum
 L.J. Bredenbeek Diependaalselaan 255 1214 KD Hilversum
 035-42651
 P. Bouwman Moleneind 24 1241 NG Kortenhoef 035-60395
 A.J.ten Hoopen Klaaskampen 4 A 1251 KP Laren
 T. Hammega Nijenrode 17 1275 CV Huizen

R.I.F. Klijn Lijzij 85 1276 GK Huizen
 T. Voogt Lindengouw 18 1351 LA Almere
 G. van El Kolkgrind 207 1356 BR Almere
 Wilfred de Bruine Schapenmeent 53 1357 GD Almere
 P.M. Scherpenisse Boternesserstraat 24 1382 EB Weesp
 02940-13714
 E. Verbree Haagwinde 117 1391 XZ Abcoude
 J. Brouwer Raadhuisstraat 11 1393 NW Negtvecht
 L.J. Kalverdijk Kuijerpas 2 1394 CX Nederhorst den Berg
 Th.F. Beuker Bussummerstraat 64 1411 PN Naarden
 C.J.A. van Dierendonk Aalberselaan 17 1421 VA Uithoorn
 E.J.M. van Puffelen Bieslook 42 1422 RR Uithoorn
 A. Bax Wormerplein 66 1442 CC Purmerend
 Tom van der Woude Gouwzeestraat 60 1443 KC Purmerend
 R.R.R. Huijsman-Rubingh Westerweg 48 1445 AD Purmerend
 02990-40598 070-405795
 K.E. Tamminga Kwadijk 37 1471 CB Kwadijk
 G.R. van der Horst Oosteinde 52 1483 AE De Rijp 02997-1968
 I.M. Emmer Klaverweg 15 1508 CM Zaandam
 P.A. Verhoef Houtzaagmolensingel 31 1611 XJ Bovenkarspel
 02285-12148
 P. Vervoort Uitlaat 17 1613 CA Grootebroek
 B.M.G. de Wolf Prior 19 1613 DH Grootebroek 02285-18353
 Sijbren Wierstra Knokkel 88 1619 AK Andijk
 E.W. Beck Volder 56 1625 TE Hoorn
 J.W. Bulterman Stoelenmatter 88 1625 WT Hoorn
 P.F.van Ingen Zeemansrond 9 1657 LG Albeekerk
 P. Jansen Rositastraat 10 1676 GX Twisk
 W.J.de Ruiters Weidelaan 51 A 1688 CL Nibbixwoud 02297-2412
 J.H. Vriends Koopmanstraat 86 1693 BJ Werverhoof
 S. Zeilstra Ariellaan 24 1702 BR Heerhugowaard
 B. Straatsma De Omloop 36 1733 LJ Nieuw Vennep
 F.de Boer Ir. Wortmanstraat 24 1775 BL Middenmeer
 F.P. Vink Hulkstraat 41 1784 RH Den Helder
 hr. Tamis Postbus 19 1800 AA Alkmaar
 J.A. Jackson Hrt.Elbrechtstraat 427 1811 GM Bovenkarspel
 D.J. Biersteker Ploegstraat 20 1825 KN Alkmaar
 R.H. Biesot De Klip 22 1831 AR Koedijk
 P.R.M. Surinx Stresemann nes 15 1862 AX Bergen 02208-13966
 Koen de Koning J.Smitstraat 59 1862 DE Bergen NH
 02208-98073
 C.J. Kuiper Vondelstraat 19 1901 HT Castricum 02518-57429
 C. Stam P.J.Troelstraweg 40 1931 BE Egmond aan Zee
 L. Grapendaal Van Oldenborghweg 15 1949 CH Wijk aan Zee
 F.O. Hendriks Jan van Kuikweg 61 1964 BH Heemskerk
 J.H. v.d. Zon Breughelstraat 40 1964 EP Heemskerk
 J. den Houdijker Ruysdaelstraat 114 1964 RP Heemskerk
 02510-37230
 Jan Borst Kerkesingel 7 1981 BJ Velsen Zuid
 L.C.G. Boetzkes Kinderhuisvest 27-a-rood 2011 NP Haarlem
 Evert Vos Zuiderbuitenspaarne 100 zw 2012 AC Haarlem
 J.W. Stuijt Veldzigtlaan 104 2015 CC Haarlem
 H.J. Temmink Kennemerstraat 46 2021 EE Haarlem
 L.L. Kortemann Stuyvesantstraat 31 2023 KK Haarlem
 023-255822
 D.J.C. Blijker Visserseinde 62 2026 JD Spaarndam
 mw.P. Wildschut Luciferstraat 33 2026 SE Haarlem
 W. Diets Engelandlaan 892 2034 HN Haarlem 023-359870
 K.S. Wong Praagplantsoen 101 2034 TV Haarlem
 B.J. Postma C.A.Gerkestraat 32 2042 EV Zandvoort
 F. Tasseron Hoofdstraat 120 2071 EL Santpoort Noord
 J.van de Geijn Harddraverslaan 35 2082 HL Santpoort Zuid
 Jesse Knopper J. van Goijenstraat 26 2102 CB Heemstede
 P.B. Zwetsloot Slotlaan 9 2103 XK Heemstede

A.M. van Es Houteijkerveld 111 2131 ML Hoofddorp
 C.W.G. Schouten Skagerrak 65 2133 DR Hoofddorp
 R.P. Zonnenberg Gavelbos 64 2134 ES Hoofddorp
 M.C.M. Heemskerk Heereweg 359 2161 CB Lisse
 J.W. Verkes Van Ostadestraat 50 2162 BR Lisse
 F. Moser Zuiderkruis 4 2163 AG Lisse
 J.W. van Gageldonk Hoofdstraat 328 2171 BT Sassenheim
 B.G. Langenbach Catswende 12 2182 PA Hillegom
 A.W. Tseng Kruidenschans 76 2215 BR Voorhout
 E.J.H.M. Mol Rietpad 29 2215 GG Voorhout
 B. van der Ploeg J. van Beierenweg 82 2215 KZ Voorhout
 02522-10998
 P. van Egmond Hoefblad 1 2231 WB Rijnsburg
 K. de Mooij Oud Clingendaal 5 2245 CH Wassenaar
 J. Deenik Gruttolaan 4 2261 EV Leidschendam
 L.B. Diepraam Busken Huetlaan 14 2273 TT Voorburg
 R.W.M. van Sassen Van Halewijnlaan 469 2274 TP Voorburg
 G.H. van der Wal Leeuwendaallaan 26 2281 GP Rijswijk
 P.C.L.G. van der Pol Prof. Meijerslaan 49 2285 HD Rijswijk
 H. Ulijn Weth. Brederodellaan 60 2286 AN Rijswijk
 F.D. Kuijper Rapenburg 106 2311 GB Leiden
 J.L. Coppoolse Morsweg 56, kamer 13 2312 AE Leiden
 P.L. Groen in 't Woud Valeriusstraat 28 2324 XG Leiden
 J.G.J. Bauman Morskade 4 2332 GA Leiden
 T. Oskam Saffierstraat 52 2332 JB Leiden
 Hans Meijeraan Frans Halslaan 223 2343 EE Oegstgeest
 J.W. Brugmans Ossenweide 3 2353 MH Leiderdorp 071-414657
 A.J. de Graaf Marjoleintuin 44 2353 PL Leiderdorp 071-315753
 Steph ten Bras Kerveltuin 2 2353 PN Leiderdorp 071-890245
 R.J. Haverkort Van Wassenaarstraat 15 2361 KG Warmond
 01711-10611
 A.W.J. Weijne Groenestein 8 2394 AV Hazerswoude-Rijndijk
 G. Molema De Boomgaard 78 2396 VV Koudekerk a/d Rijn
 J.A. Bijker Zuideinde 150 2421 AN Nieuwkoop
 Paul Meijeraan Voorweg 60 2431 AR Noorden 01724-9162
 R. Bloemhoff Gerberastraat 19 2431 XM Noorden
 H. Brinkmann Suezkade 110 2517 CA Den Haag 070-456521
 W.M.C. Smid Minstrelstraat 99 2531 ED Den Haag
 B.H. Hagen Rijnauwenstraat 50 2532 VE Den Haag
 Hans Mulder Loevesteinlaan 81 2533 AG Den Haag 070-670757
 F.H.A. van Dijk A vd Tangstraat 17 2552 HR Den Haag
 P.H. Wagenaar Copernicuslaan 90 2561 VK Den Haag
 W.H. Koershuis Regentesselaan 227 2562 CZ Den Haag
 R.A. Lokerse Frambozenstraat 2 A 2564 XM Den Haag
 J.C. Verlinden Hijacintweg 74 2565 RL Den Haag
 R.Ch. Ledeboer Zwanenlaan 1 2566 EL Den Haag
 M. v.d. Toorn Loosduinsekade 619 2571 CT Den Haag
 H.J.M.H. Geradts Rusthoekstraat 44 2584 CV Den Haag
 070-543338
 W.P. van Leening Pansierstraat 44 2584 EK Scheveningen
 G.J. Bosland Stevinstraat 282 2587 EX Scheveningen
 J.C.E. Bakker Weissenbruchstraat 273 2596 GH Den Haag
 R.P.A. Voskuil Houthaak 2-B 2611 LE Delft
 Han Vos Verwersdijk 77 2611 NE Delft 015-123443
 Michel van Lijnschooten Oostende 223 2611 VE Delft
 015-131564
 H. Sonnenschein Ternatenstraat 137 2612 BB Delft
 O.H.J. Bosch J. van Beierenlaan 73 2613 JB Delft
 W.T. Rombouts W.Bleijswijkstraat 36 2613 RT Delft
 Kees van der Wal Kwekerijstraat 22 2613 VE Delft 015-140367
 070-756295
 J. Verhaar Kwekerijstraat 23 2613 VE Delft
 R.J.C. Bakhuis La Pazstraat 14 2622 BM Delft
 J.G. Vermeij Saharapad 24 2622 CD Delft
 J. van der Borg Gandhilaan 50 2622 GE Delft
 R. Bosman Adderhof 10 2623 ET Delft
 Lars Doornbos Tollensstraat 176 2624 BK Delft
 A. Abbinga A. van Schendelstraat 104 2624 CT Delft
 Ed Weijgers Wilhelminalaan 42 2625 KH Delft
 A.A. Klaasen Beethovenlaan 21 2625 RG Delft
 M.P.F. van der Heijden Korvezeestraat 23 2628 DB Delft
 Roelof Crevecoeur Korvezeestraat 181 2628 DJ Delft 015-130822
 W. Horn Bleijenburg 25 2678 BA De Lier
 F.J. Dekkers Postbus 5333 2701 GH Zoetermeer

A. Verhoeff Bleiswijkseweg 88 2712 PE Zoetermeer
 A. Plomp Fivelingo 2 2716 BE Zoetermeer
 T. Slagter Beijerland 15 2716 CM Zoetermeer
 T.P. Blom Tichelberg 2 2716 LL Zoetermeer
 M. Lameer Mendelssohnrode 49 2717 CP Zoetermeer
 M.W. Vacquier Offenbachrode 14 2717 DH Zoetermeer
 G.J.M. van Werkhoven Van Beeckstraat 32 2722 BC Zoetermeer
 N.M.O. van de Vaart Akkerdreef 11 2723 XP Zoetermeer
 079-316741
 A.A.M. Bink Slootdreef 68 2724 AN Zoetermeer
 Peerke de Jong Marsmanhove 2 2726 CM Zoetermeer
 H.J. Boesveld Elia Kazanstrook 51 2726 VC Zoetermeer
 W.F. van Doorn E. Kazanstrook 14 2726 VD Zoetermeer
 H. van Driel Kon. Wilhelminaweg 297 2802 HK Gouda
 N.C. Koning Gr. Florisweg 118 2805 AP Gouda
 Spoor Nansenstraat 54 2806 HM Gouda
 Fred Jongeneel Doormanstraat 24 2901 AJ Capelle ad IJssel
 010-4515158
 C. de Jager De Genestetstraat 27 2902 AD Capelle a/d IJssel
 Bob Visser Snelrewaard 6 2904 SN Capelle a/d IJssel
 010-4583161
 M. Damsteegt Spiritoso 16 2925 BN Krimpen a/d IJssel
 Fred van der Neut Postbus 2072 2930 AB Krimpen ad Lek
 01807-10553
 C. Groen Molenwerf 8 2941 TD Lekkerkerk
 F. van Genderen Gruttostraat 5 2971 AH Bleskensgraaf ca
 M.A.W. Stoopendaal Van Anrooijstraat 111 2983 VE Slikkerveer
 A.J. Herwig Patrijs 69 2986 CC Ridderkerk 01804-25957
 Paul Wenink Forel 103 2986 RA Ridderkerk
 W.G. Cornelese Klipper 29 2991 KK Barendrecht
 F. Mastik Bredestraat 29 b 3011 RC Rotterdam
 Maarten van Raaij Graaf Florisstraat 7-b 3021 CA Rotterdam
 010-4653105
 J.A. du Mez Van Oosterzeestraat 87-a 3022 XL Rotterdam
 E. van Lit Schiedamseweg 124-a 3025 AH Rotterdam
 P.E. Grevink Rodenrijsestraat 95 B 3037 NE Rotterdam
 010-4658395
 Coen Veldhuis Stadhoudersweg 118 e 3039 CL Rotterdam
 W.J. Schiereck Achillesstraat 166 3054 RJ Rotterdam
 Jan Wouter Grevink Waterwerk 89 3063 HB Rotterdam
 Ron den Breems Kroonstaddrif 27 3067 RT Rotterdam
 010-4551234
 L.L.J. Augustijn Gemshoorn 14 3068 HL Rotterdam
 Jos Ulijn Boorn 244 3068 LA Rotterdam 010-4560579
 J.H. Florijn C. van Bruggensingel 60 3069 WD Rotterdam
 A.M. van Vliet Charlie Nederpeltstraat 17 3069 ZL Rotterdam
 Paul Wessels Brede Hilledijk 70 3072 KJ Rotterdam 010-4383632
 I.T. Heus Valkenburgsingel 90 3077 TH Rotterdam
 D. van der Linden Turkse Tuin 11 3078 EZ Rotterdam
 J.P.L. Groels Katendrechtse Lagedijk 81 a 3081 ZL Rotterdam
 010-4845295
 A.F.G. Emmen Broersveld 149 3111 LG Schiedam 010-4268194
 E. Hoogcarspel Boerhavelaan 99-b-1 3112 LE Schiedam
 L. Moll L. Raemaekersstraat 175 3119 NV Schiedam
 N. Mulder Henr. Bosmanplein 49 3122 CA Schiedam
 P. Moerman Hoogvlietstraat 76 3134 CD Vlaardingen
 W.J.Th. de Kaper Jacob Gillesstraat 13 3135 AP Vlaardingen
 010-352277
 P. Dijkshoorn Merellaan 26 3135 KS Vlaardingen
 J.F.J. Spijkerman Londenweg 233 3137 LX Vlaardingen
 H.L.M. Lelieveld Spechtstraat 110 3145 XM Maassluis
 A.L.G. Zanini Baarsveen 412 3205 BR Spijkenisse
 P.J. Imholz Kersengard 70 3206 NK Spijkenisse
 G.J. van Schijndel Eufraatstraat 22 3207 AA Spijkenisse
 01880-22165
 J. van der Meer Ben Goerionstraat 15 3214 EE Zuidland
 R.J. Spijk Piet Heijnstraat 3 3223 SG Hellevoetsluis
 J.B. de Best Esdoornlaan 83 3224 EL Hellevoetsluis 01883-23777
 J. van der Linden Struijtse Hoeck 107 3224 HA Hellevoetsluis
 H.C. van Haeringen Voorstraat 5 3245 BG Sommelsdijk
 01870-4109
 N.P.J. Kleiberg Kerkring 22 3255 AH Oude Tonge
 R.J. Bestenbreur Klipper 71 3263 NC Oud Beijerland
 H.B. Blom Sassedijk 17 3292 LD Strijensas

F.A. Tuijnman Hoge bakstraat 20 3311 WJ Dordrecht 078-145778
 S. Vogelesang Soembastraat 12 3312 HV Dordrecht
 Jan Verhagen P.de Hoochstraat 36 3314 HS Dordrecht 078-139801
 M.J. Poirot Joke Smit Erf 55 3315 VB Dordrecht
 J.B. Elmensdorp W Schippersweg 31 3334 GN Zwijndrecht
 078-102107
 J.G.M. Dohmen Molenhoef 1 3343 CM Hendrik Ido Ambacht
 R.P. Bezemer Joh. Vermeerstraat 18 3351 BP Papendrecht
 R.J. Breedveld Wipmolen 63 3352 XM Papendrecht
 B.C. Muilwijk Nieuweweg 175 3371 CM Hardinxveld--
 Giessendam
 Ton Kortschot Prins Bernardlaan 15 3381 AV Giessenburg
 E.van Geelen Da Costalaan 100 3431 AC Nieuwegein
 P.W. Heijman H.Kruidjerlaan 108 3431 BS Nieuwegein
 W.F.van Nisius Brielseveste 7 3432 RV Nieuwegein
 Wim van Dieren Graaf Rupertlaan 41 3434 RH Nieuwegein
 03402-63086
 W.P. Langezaal Gr.Rupertlaan 39 3434 RH Nieuwegein
 G.M.van Rooijen Gruttostraat 15 3435 DJ Nieuwegein
 G. Grietjes Hindeweide 30 3437 EK Nieuwegein
 J.M.J. Sanders Klaroen 7 3438 CM Nieuwegein
 Bas Leeftang Mondriaanerf 4 3451 JM Vleuten
 S.P. Leewens Odenveltlaan 43 3451 ZM Vleuten
 A. Tammer Lichtenberglaan 52 3454 CW De Meern 03406-61801
 J.J. Spruit Jr. Acacialaan 1 3461 EM Linschoten
 Henk Koning Adelaarstraat 45 3514 CB Utrecht
 M.L. Huppe Lauwerecht 201 3515 GR Utrecht
 F.J.M. Hamer Karawanken 22 3524 DA Utrecht
 P. Bruggema Carolinen 11 3524 JH Utrecht
 C.L.D. Westerhoff Elzas 119 3524 RV Utrecht
 Atilla Vigh Loderlaan 41 3527 KB Utrecht
 C.J. Bolhuis Van Bijckershoeklaan 315 3527 XJ Utrecht
 J.M. Holmer J.P.Coenstraat 61-bis 3531 EN Utrecht
 A.T. den Ouden Leidseken 114-bis 3531 HD Utrecht
 Roland v.d. Perel Oltmansstraat 2 3532 GS Utrecht
 A. Hamers Kanaalweg 88 3533 HG Utrecht 030-944646
 J.J.H. Tops Bijronstraat 58 3533 VZ Utrecht
 A.H. Olde Egelantierstraat 14 3551 GC Utrecht
 J.S. Scholtus Donaudreef 27 3561 EL Utrecht
 L.G. Mensink Dr. Jacobsaan 12 3571 BM Utrecht
 A. Brasser Bollenhofsestraat 72 3572 VP Utrecht
 J.S. Lub Maliesingel 71 3582 AB Utrecht
 R. Wagenvoort Zebraspoor 673 3605 HN Maarssen
 J.C. Rietveld Kortrijk 28 3621 CX Breukelen 03462-63890
 W. Scheffer Weerestein 23 3621 XS Breukelen
 K. Kroon Pijlstaartlaan 14 3645 GS Vinkeveen 02972-3703
 A. Douma Montaubaustraat 105 3701 HN Zeist 03404-11138
 Michel Spanjer Hortensialaan 11 3702 VD Zeist 03404-20581
 C. Langenberg P.C.Hooflaan 18 3705 AH Zeist
 V.M. Schuurman Warande 93 3705 ZH Zeist
 W.A. van der Meulen Bergweg 92 3707 AE Zeist
 D.J.van Wijnen Prof.Lorentzlaan 60 3707 HK Zeist
 J. Weitering Torenstraat 15 3732 DW De Bilt
 K.D. van Weel Kroningslaan 11 3743 DG Baarn
 F. Arnold Vlasakkerweg 52 B 3811 MT Amersfoort
 A. Pol Ambonstraat 2 A 3818 CX Amersfoort
 A.R. Kanters De Boskamp 61 3828 VV Hoogland
 J. Helsloot De Boskamp 95 3828 VW Hoogland
 D. Hop Frisialaan 16 3841 DP Harderwijk 03410-24033
 J.A. Stempels Vondellaan 34 3852 BM Ermelo
 P.J. Schippers Asterlaan 28 3871 CB Hoevelaken
 P. van der Haar Draviksplein 15 3892 BC Zeewolde
 Frans Wolffenbuttel Putter 1 3941 NS Doorn
 Ruud Kraan Klompenmakersgilde 80 3994 XG Houten
 03403-75870
 Ed van Wijk Boekdrukkersgilde 8 3994 XV Houten
 03403-75794
 G.H.van Straaten Dr.Bosstraat 17 4001 CJ Tiel
 M.B.P. Drost Lingedijk 35 4014 MB Wadenhoijen
 F.L. Halekor Kasteelweg 35 4014 MR Wadenhoijen 03446-1835
 P.F. Wiselius Bartokstraat 4 4102 BD Culemborg
 D. Kuit Binnenstraat 3 d 4117 GR Erichem
 Martin van Dam De Bongerd 14 4145 NA Schoonrewoerd
 H. de Jong Vinkenlaan 12 4214 EJ Vuren
 J. Nauta Wandeling 7 4301 JT Zierikzee
 Bas van Leeuwen Oesterstraat 14 4301 ZJ Zierikzee 01110-13479
 Johan Jansen Oostweg 2-91-Salvatorhoeve 4305 NA Ouwerkerk
 J.van Velzen Singelstraat 2 A 4331 SV Middelburg
 W. Nijssen Abbe de St.Pierrelaan 4 4334 AP Middelburg
 Frans Meijer Van Bourgondielaan 38 4351 NS Veere 01181-767
 P.W. Brandon Kasteelstraat 19 4381 RA Vlissingen
 C.J. van de Guchte Platteweg 27 4438 AA Driewegen
 H. Martijn Bootstraat 17 4527 AM Aardenburg 01177-1696
 C.K. van der Gouwe Meeuwstraat 1 4561 KE Hulst 01140-14915
 M.F.R. de Koning Van Dortmontlaan 22 4561 XT Hulst
 Marc Schoutens Halsterseweg 174 4613 BB Bergen op Zoom
 01640-35087
 P. Nas Krokussenveld 5 4613 DW Bergen op Zoom
 J.H.G. Welman Noorddonk 44 4651 ZA Steenberg
 Jan de Kock Dr.Ensingstraat 16 4661 EH Halsteren
 C.A.A. Cramer Buurtweg 34 4661 LC Halsteren
 F. Troost Steenbergseweg 7 4671 BC Dinteloord 01672-2584
 G.L. Nieuwenhuijse Paasdijkweg 1b 4693 RE Poortvliet
 01662-2475
 R. Troost Noordpoort 5 4695 BX Sint Maartensdijk 01666-2717
 E.M. Jansen Barietdijk 101 4706 DJ Roosendaal 01650-41836
 J.M. Cras Baakberg 64 4707 RX Roosendaal 01650-57597
 R.C. Lambrechts Espenburg 34 4708 EL Roosendaal
 G.J.H. Janssens Oranje Nasdulaan 22 4751 BL Oud Gastel
 Paul Brans Gr.Engelbrechtstr.24 4756 AR Kruisland 01673-3178
 A. de la Fosse 1e Boutweg 36 4756 BM Kruisland
 I.T.W. Lemm Oranjeboomstraat 63 4812 EA Breda
 A.Q.M.van Gestel Kerkstraat 7 4854 CC Bavel
 M.J.G. Schoenmakers Haarbeemd 17 4854 MG Bavel 01613-1789
 J.M.Th.A. Bogers Meidoornlaan 33 4871 TA Eetten-Leur
 01608-34393
 J.B. Janssen Wilgenlaan 72 4871 VE Eetten Leur
 J. Diepeveen Zilvermeeuw 106 4872 RT Eetten Leur
 B.J.M. Nieuwensteeg Kuifeend 47 4872 SG Eetten Leur
 J.M.W.P. Smulders Merkske 10 5032 CG Tilburg
 A.C.W.V. Unen Amarantstraat 14 5044 RK Tilburg
 A.W. van Gelder Mendelsohnstraat 7 5144 GD Waalwijk
 04160-35352
 A.G.M.v.d. Riet Schotse Hooglandstraat 56 5165 AH Waspik
 P.J.L. Dalmaijer Peelland 1 5171 ZR Kaatsheuvel
 T.H.M.J.A. Leenders 8e Donk 68 5233 PD Den Bosch
 A.P. Buitendijk Postbus 66 5250 AB Vlijmen
 J.A. Nabbe Korte Heistraat 6 5251 AN Vlijmen
 M. Kamp Taalstraat 66 5261 BG Vught
 Kees Mulder Klein Brabant 50 5262 RL Vught
 J. Grandia Fintstraat 18 5306 GH Brakel
 J. van Berkum Herbergier 3 5345 PX Oss 04120-48992
 G. Theunisse Dr.Ariensstraat 27 5351 GB Bergen 04123-1875
 Cor Snelleman Burg. Raaijmakerslaan 2 5361 KE Graven
 H.M. Faber Cellostraat 7 5402 AA Uden
 C.H.M. Biemans Elzenstraat 5 5461 CL Veghel
 E.van de Velde Prof. Oudstraat 42 5463 BG Veghel
 J. Koorneef Auriga 8 5505 RT Veldhoven
 H. Gankema Mullerlaan 1 5505 VA Veldhoven
 Kees van der Klauw Hilverberg 1 5508 EG Veldhoven
 040-545727
 R.N. de Bats Vroonhovenstraat 46 5554 HS Valkenswaard
 A.W. Boot Dijkstraat 105 5554 PR Valkenswaard 049032-1526
 A. Hilhorst Warande 39 5555 AN Valkenswaard
 F.van Eekelen De Mommers 41 5581 AK Waalre
 A.J.P.M. Mekel Picassohof 46 5613 MC Eindhoven
 J.J. van de Molengraaf Mullerweg 17 5624 JC Eindhoven
 C.T. Douwes Asselbornweg 3 5625 LJ Eindhoven
 F.van de Laar Samarialaan 34 5625 RE Eindhoven
 F. van den Hurk Schaarbeekhof 1 5628 TH Eindhoven
 M.A.G. Verhoeven Peterselieweg 11 5632 KZ Eindhoven
 J.W. Boot Vermeerstraat 42 5642 KG Eindhoven
 R.W. Sluijman Piuslaan 97 5643 PT Eindhoven
 W.P. Neidig Rulstraat 7 5662 ER Geldrop
 J. Timmer Oranjestraat 61 5682 CB Best
 R.N. Dorrepaal Salderes 44 5682 ES Best
 F. Spijkerboer Molenstraat 29 5683 BG Best
 J.W. Vogel A.van Ostadepad 1 5684 AS Best

E.A.F.C.van de Pos Zuiderkruislaan 3 5694 LS Breugel
 Mej.A.T. de Jong Markt 111 5701 RJ Helmond 04920-54013
 W. van de Meulenhof Basstraat 126 5702 SL Helmond
 L. Stringa Glanzerhof 40 5709 GE Helmond
 W.van Duijnhoven Koppelstraat 89 5741 GB Beek en Donk
 G. van Ensbergen Opwettensemolen 256 5812 DM Eindhoven
 W.M. van Iersel De Bergkamp 3 5825 AE Overloon 04788-1942
 H. van der Elsen Jam van Goijenstraat 24 5831 XG Boxmeer
 M.P.M.J. Mostart Wilhelminapark 38 5911 EE Venlo
 L.M. Goofers Ovidiuslaan 13 5926 SK Venlo 077-828050
 C.H.J. Bettonviel Servaashof 40 5988 GC Helden 04760-77121
 H.J. Bouten W.van Hornestraat 1 6001 XC Weert
 H.W.L.M.van Zantvoort Nedermaaslaan 40 6004 VN Weert
 K.L.F. Steer Julianalaan 10 6026 EL Maarheze
 J.K.C.V.van Hulten Schakenberg 6 6041 PN Roermond
 J.L.M. Caris Kapellerlaan 213 6045 AE Roermond
 N.J.M. Coenen Burgvenchenstraat 15 6125 BS Obbicht
 04498-55362
 R. Wong Yen Kong Gouwestraat 8 6163 KG Geleen
 H. Huveneers Stationsstraat 56 6181 AJ Elsloo
 G.H. Nachbar Dr.Scheepmanlaan 51 6191 BN Beek
 Uitgeversmij Elektuur Postbus 75 6191 HX Beek (L)
 C.L.H. van Berlo Hultersdreef 26-c 6216 TN Maastricht
 P.C. Heijden Frankenstraat 102 6224 GS Maastricht
 J.P.W. Bartholet Rector Thijssenstraat 50 6237 NJ Moortveld
 E. Vermeulen Benedictynenstraat 19 6294 BE Vijlen
 J.H. Bonten Stampstraat 38 6369 BD Simpelveld 045-441714
 Derk Ederveen De Heugden 160 6411 DR Heerlen 045-740103
 D. Hakker Goselingstraat 3 6415 EA Heerlen
 S. Hermsdorf Chopinstraat 27 6443 CV Brunssum 045-254535
 G.P. Debeuckelaere Postbus 1160 6501 BD Nijmegen
 E. Blekkenhorst Nonnenstraat 45 6511 VN Nijmegen
 N.G.M. Ten Brink De Ruijterstraat 14 6512 GE Nijmegen
 J. Stappers Groenewoudseweg 291 6524 TW Nijmegen
 Gerard Verbaarschot Dukaatstraat 63 6532 RG Nijmegen
 080-556705
 R. Koopman Tolhuis 44-51 6537 PM Nijmegen
 J.M. Bosgoed Wolfskuilseweg 86-a 6542 JM Nijmegen
 J. van den Broek Heidebloemstraat 24 6561 WP Groesbeek 44
 W.J.M. Evers Kastanjelaan 2 6571 CG Berg en Dal
 F.A.J. van Breukelen Sima 42 6641 NM Beuningen
 Reza Hendriks Molenstraat 6 a 6645 BT Winssen 08872-1980
 J.H.van Alste Gerdessstraat 95 6701 AH Wageningen
 S. van der Schaaf Roghorst 9 6708 KA Wageningen
 M.G. Goris Haarweg 117 6709 TX Wageningen
 J. van der Kraan Voerakker 16 6713 SN Ede (Gld.)
 J.W. ten Have Pr. Bernhardlaan 60 6721 DS Bennekom
 08389-25260
 K.J. Blaauw Postbus 376 6800 AJ Arnhem
 J.S.W. van Essen Joh.van Arnhemstraat 34 6824 EP Arnhem
 J. Schiere Huijgenslaan 15 6824 JB Arnhem
 J.W. Vermaeten Maaslaan 10 IV 6826 AD Arnhem
 J.M. v.d. Straat Hazelaarstraat 31 6841 AD Arnhem
 D. de Vogel Ireneweg 1 6862 HL Oosterbeek
 P.J. Gudden Pr.Bernhardweg 30 6862 ZH Oosterbeek
 L. Fridael Chopinlaan 25 6865 EW Doorwerth
 Dick Timmer Vossenstraat 31 6865 WS Doorwerth 085-342090
 R. Wienholts Heidesteinlaan 27 6866 AD Heelsum
 Nol Snelder Rijksweg 23 6921 AB Duiven
 C.A.H.M. Reijers Zwaanstraat 43 6921 WK Duiven 08367-64964
 J.H. Dales Holtmate 2 7006 DR Doetinchem
 F.J.W. Derksen Hoofdstraat 79 7061 CH Terborg
 B.J. Elburg Min. Ringersstraat 8 7091 CT Dinxperlo
 T. Ros Tuinmanslaan 7 7315 HE Apeldoorn
 M. van der Jagt Beeldhouwershoeve 110 7326 SH Apeldoorn
 J.J. van der Wal Houtsnijdershorst 204 7328 VS Apeldoorn
 055-423038
 Martin Bevelander Oranjedwarsstraat 4 7331 BR Apeldoorn
 055-420871
 J.P. Galgenbeld F. v. Mierisstraat 43 7412 PB Deventer
 J.H. Rolfes Haverstraatpassage 5 7511 ET Enschede
 F. Swaters Eridanstraat 8 7521 DD Enschede 053-333645
 E.P. Erkelens Jachthondenstraat 12 7521 XN Enschede
 Ton Stokkermans Campuslaan 63-207 7522 NK Enschede

053-895103
 R.F. Tap Witbreuksweg 399-206 7522 ZA Enschede
 Andr de Roode Kukslanden 27 7542 HX Enschede
 R.F.J. Meijerink Londenstraat 78 7543 BD Enschede
 W. Geerlings Markveldebrink 36 7544 VG Enschede
 J. van der Maas Egberinksweg 101 7548 RS Boekelo 05428-2683
 G.F.J. Mulder Bernardstraat 26 7553 KT Hengelo
 A.C.G. Geist Pijperstraat 1 7604 KW Almelo
 R. Bosma Doniastate 6 7608 JX Almelo
 E.H. Klink De Grutto 47 7609 DD Almelo
 Ger van der Kamp Anerweg Zuid 55 7775 AP Lutten
 Han de Vries Anth. Duijkstraat 3 8022 AZ Zwolle
 Jobert Bijl Wipstrikkerallee 161 8025 AG Zwolle 038-548434
 Th.E. Oudshoorn Benedendijk 58 8121 AE Olst 05708-3205
 J.R. Brandenburg Bastion 297 8223 GP Lelijstad
 A.L. Bleekrode Meteorenstraat 19 8303 BC Emmeloord
 J. Schutrops Eemstraat 4 8303 LH Emmeloord
 M.L.M. Veraart Dianalaan 1 8309 GE Tollebeek
 R.J.A. Dirkse Van der Sluislaan 17a 8443 DM Heerenveen
 05130-31127
 Feike Mulder Skuniadijk 17 8574 TR Bakhuizen 05148-908
 O. Hoitinga Gudsekop 27 8604 CV Sneek
 H.M. Koning Daslook 52 8935 LD Leeuwarden
 D.L. Steigstra De Dobbe 4 9062 HG Oenkerk
 A.C. van der Kraan Zuidenveld 116 9406 LN Assen
 Jan Peter Venema Westereems 1 9642 KP Veendam
 E. Kruze Lageweg 43 9698 BJ Wedde
 J. Baas Rottumerplaat 44 9731 ED Delfzijl 05960-17308
 P.V. Tol Nieuwe Schoolweg 22 9756 BE Glimmen
 W. Mollema Wierumerschouwsterweg 2 9774 PS Adorp
 J.A. Borkhuis Poortkampen 3 9801 JA Zuidhorn
 C. Schierbeek Dingenpad 10 9953 SM Baflo
 H. ten Bos De Laan 80-g 9981 GR Uithuizen
 A. Muhl Havenweg 18 9981 JN Uithuizen 05953-2200
 N. Scheepers Postbus 32 9982 ZG Uithuizenermeerden
 J. Gijsenbergs Groenstraat 43 B 3511 Hasselt België --011-252693
 --011-254736(data)
 Th.W. Smit Am Steinacker 2 Julich-Stettmich 5170
 DUITSLAND
 Erik van Doorninck Dala Norrgard Lekeryd S-56028 ZWEDEN
 Erik Ulijn Postbus 1209 Rijswijk 070-999126

TEKST 87 ERVARINGEN.

(QUILL, LANGZAAM MAAR BETROUWBAAR)

Het is alweer bijna een jaar geleden dat ik besloot om mijn blik op de monitor eens te verwijderen en, aangetrokken door de veelbelovende advertenties in QL-World overging tot het bestellen van TEKST87. Deze tekstverwerker zou in staat zijn om grafies uit te printen en zo de mogelijkheid bieden om meerdere lettertypes in een tekst te benutten. Dit is voor mij aantrekkelijk, omdat ik nogal eens werk met Indiase talen en sommige Indiase letters worden in Europese letters weergegeven met behulp van allerhande buitensporige trucs, zoals puntjes onder de letters, streepjes boven de letters, en zo meer.

Ik zou nu niet alleen in staat worden gesteld om deze aanpassingen zelf aan te brengen, doormiddel van een "font-editor", maar zelfs originele Indiase en Tibetaanse letters kunnen maken.

De positieve verwachtingen bleken ver van de harde realiteit verwijderd. Tekst87 is zeker geen tekstverwerker van de toekomst, maar het produkt van een warrige geest. De gebruiker betaalt voor de paar extra mogelijkheden die deze tekstverwerker ten opzichte van Quill heeft, met groot verlies aan gebruiksgemak. Bij het opstarten van Tekst87 krijg je een nette "window" te zien, maar het is kleiner dan dat van Quill, omdat het niet het gehele scherm beslaat. De cursor knippert ernaast en met de Ctrl-C combinatie kun je het "window" aktiveren en er weer uit springen. Dit is weliswaar nuttig i.v.b.m. multitasking, maar aangezien de meeste QL-ers met Q-Ram of een ander raam-programma werken, totaal overbodig. Ik werk al jaren met Taskwopper en het bevalt me prima. Al direkt de eerste teleurstelling: geen pagina-aanduiding en geen woordenteller. Bij het instellen van de "ruler" verdwijnt de tekst uit het beeld, zodat je het effect van wijzigingen maar moet raden. Waarom een "indent" alleen maar mag uitspringen en het inspringen met behulp van de tabulator moet gebeuren is mij volkomen duister, het lijkt mij ook geen service aan de gebruiker. Het einde van een pagina wordt ook niet aangegeven, alleen bij het "scrollen" door de tekst verschijnt dit in de vorm van een mooi ragfijn streepje. De pagina-nummering verschijnt dan niet, het is me zelfs niet gelukt deze goed in te stellen. De "blok-kommandos" voor kopiëren, verplaatsen en apart

wegschrijven [heeft iemand al een manier gevonden om in Quill een gedeelte van een tekst apart weg te schrijven?] werken snel, daar kan Quill zeker niet tegenop. Het blijkt mogelijk om van printer-driver te veranderen, maar dit is met Quill via een omweg ook mogelijk.

Er worden inderdaad meerdere lettertypes bij geleverd en Tekst87 kan met meerdere kolommen werken. Voet- en koptekst kunnen 60 regels beslaan, maar bij het instellen verschijnen zo op de bladzijde als een stel rechthoeken in een grotere rechthoek. Je moet ze eerst instellen in inches of millimeters en dan maar uitrekenen wat voor effect dat zal hebben op de afgedrukte bladzijde. Een andere komplikatie is dat voet- en koptekst eerst ingesteld moeten worden en via een ander kommando, het "print"-kommando, moeten worden ingevuld. Over printen gesproken. De makers raden het de gebruiker af om zelf aan "keymap" en "drivers" te gaan knoeien, maar verzekeren dat de bijgeleverde afdrukstuurdere de meeste afdrukkere goed gezind zijn. Overigens biedt Tekst87, in tegenstelling tot Quill wel voldoende "translate"-mogelijkheden [kan iemand misschien eens uitleggen waarom het zo moeilijk is een printerdriver voor Quill te schrijven die de magiese grens van 10 translate opties doorbreekt?]. Na een tekstje te hebben aangemaakt bekeek ik dus vol vertrouwen de aktiviteit van mijn Brothertje. De eerste bladzijde kwam goed door, alhoewel het afdrukken wat langer duurde dan bij Quill, omdat de printkop vaker heen en weer werd gestuurd. Dan echter een verrassing: na een bladzij stopt de afdrucker. Het programma vraagt of het de volgende bladzij wel mag doorsturen. Er is keuze uit alleen de volgende bladzijde of de rest van de tekst. Beide mogelijkheden heb ik uitgeprobeerd, maar tot mijn verbazing en ergernis kwam er in beide gevallen lettersoep op papier.

Het lijkt me niet onwaarschijnlijk dat ik met de hantering fouten heb gemaakt. De handleiding is een onooglijk boekje met uiterst slecht leesbare letters en geschreven in een esoteriese stijl. De vaak zo verhelderende voorbeelden heb ik vergeefs gezocht. De programma-makers hebben ongetwijfeld een indrukwekkend

systeem voor ogen gehad, maar zijn zich totaal niet bewust van de behoeften van een schrijver. In een tijd waarin het WYSIWYG-principe een standaardnorm is geworden, zelfs bij het zo vaak onterecht geroemde en verguisde Wordperfect, hoort Tekst87 eerder bij een Quantum Fall bij dan een Quantum Leap. Zoals de naam al aangeeft is het een gedateerd programma.

Vraag: waarom schrijf ik er nu pas over?

Antwoord: ik heb enige weken geleden een "upgrade" binnengekregen en verwachtte dat de programma-ingenieurs hun leven hadden gebeterd. Helaas, zij verloren misschien wel enige haren, maar niet hun streken. Mocht iemand het programma willen overnemen om er zelf wat mee te knutselen: het is bij mij in de aanbieding.

Erik Hoogcarspel
Boerhavelaan 99 B1,
3112 LE Schiedam,
010-157097.

Over deze inzending hebben we op de QL-dag in Bedburg en in diverse bladen eens rondgeneusd en kwamen het volgende tegen.

De Duitse QUASAR (hun blad heet ook zo !!) is volledig opgemaakt met Tekst 87 en

ziet er prachtig uit al hebben ze dan maar matrix en niet die mooie laserprint zoals wij; ook hebben we Jochen Merz zelf (de nog heel jonge en energiek reagerende maker van TEKST 87) hierover

aangesproken en die reageerde als volgt: Dit programma is niet zoals Quill waar je direkt mee kunt beginnen, maar je moet eerst de gebruiksaanwijzing (80 pagina's met voorbeelden) echt goed doornemen.

De eerste versie 1.00 was inderdaad verre van volmaakt maar 2.00 is heel behoorlijk en er kan goed mee gewerkt worden en de versie 2.01 waarvan de Engelse versie 3 maanden oud en de Duitse vanaf 10 juni 1989 verkrijgbaar is werkt perfect, maar ik stel het op prijs als U mij tipt over bugs die U nog tegenkomt; tot zover de schrijver zelf. Ook QL-WORLD heeft in het Mei-nummer nog een test van de Versie 2.00 die gestadig populairder wordt naarmate de test vordert en schrijft er ook nog bij dat, als je volmaakt WYSIWYG (what you see is what you get) wilt hebben er "fountext 88" wel echt bij hoort, maar dan heb je ook weer een aantal tekens extra.

Advies : Stuur voor upgrading Uw verouderde originele versie met gebruiksaanwijzing terug en koop er eventueel de Fountext 88 bij, wat in Uw

geval zeker een heel interessante aanvulling is van de benodigde tekens en laat ons via een volgend artikel Uw ongetwijfeld dan prettiger ervaringen weten.

Laat iemand van U er ons mede aan herinneren, dat we op een volgende QL-dag zo'n exemplaar van die Duitse Quasar op de leestafel leggen.

Het adres in Duitsland:

*Jochen Merz Software,
Im stillen Winkel 12,
4100 Duisburg 11, West Duitsland.*

De Redactie.

NIEUWE Q-DOS VERSIE "MF-1.14"

Tijdens de QL-dag in Bedburg kregen we een folder over een nieuwe Q-Dos versie voor de QL; een verschijnsel waar haast niemand meer aan gedacht zou hebben, na de tegenvaller van de nauwelijks ingevoerde MG-Versie.

Onderstaand wat nadere gegevens: Deze nieuwe Q-Dos versie bevat alle verbeteringen van de vorige MG_versie en bovendien nog de onderstaande eigenschappen.

De line -A en de line-F Vectoren zijn nu volledig bruikbaar.

MT.TRAP V werd ook dienovereenkomstig uitgebreid, zodanig dat er niets meer in de weg staat voor de aansluiting van een Arithm. Co-processor of de Emulatie van een Macintosh.

De ingebouwde TRA_Tabel voor de IBM-karakterset maakt definitief een einde aan die printproblemen.

De ingebouwde snel-reset (CTRL-ALT-7) werkt nu ook met de Trump-card van Miracle.

Fouten in MT.PRIOR, MT.ACTIV EN BP.INIT zijn verholpen.

Bovendien werden ook de laatste overgebleven bugs in de volgende superbasic keywords opgelost: BLOCK, WINDOW, SCROLL, PAN, CLS

Natuurlijk is er een duitse en een engelse versie die bij de bestelling vermeld dient te worden (b.v. UK/BRD-Versie)

Prijzen: QDOS-MF DM 64.90 (leden van de QL-Prof. club DM 59.90)

Upgrade MG naar MF 44.90(39.90) oude set insturen.

Portie: cheque DM. 4.00 / rembours DM. 6.00 alles incl. btw.

Adres: Ultrasoft,
Vennhauser Allee 218,
4000 Dusseldorf.

Micro Masters Emmen 850

In de jaren 1985-1987 is er jaarlijks een programmeer-wedstrijd gehouden genaamd: Micro Masters Holland.

Dit jaar is deze traditie weer opgevat door de stad Emmen, die 850 jaar bestaat.

Wat is Micro Masters ?

Een programmeerwedstrijd waaraan iedereen mee kan doen, die op een computer kan programmeren. Men kan inzenden in

verschillende wedstrijd- en leeftijds categorieën, en voor de beste programma's is door het Emmense bedrijfsleven een 'aardig' bedrag bij elkaar gebracht waarmee de prijzen gefinancierd worden.

Alle informatie hierover is te verkrijgen bij ondergenoemd adres, maar om alvast een tipje van de sluier op te lichten voor iedereen met enige ambities geef ik alvast enige informatie.

Overigens is dit een prachtkans om te laten zien wat de QL allemaal kan.

Er kan worden deelgenomen in de volgende leeftijdscategorieën:

a. scholieren van 15 t/m 18 jaar, die dagonderwijs volgen of via en bedrijf enkele dagen per week op school zitten, en die permanent in Nederland wonen.

b. ieder, die als student(e) staat ingeschreven aan een Nederlandse Universiteit of HBO-instelling (alle studierichtingen)

c. andere computerhobbyisten in alle leeftijden(!!!), die thuis of op hun werk actief zijn met een computer.

In de toelichting, waar deze informatie uit is gehaald, worden meisjes en vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd deel te nemen. De deelnemers moeten zelf zorgen voor alle computerapparatuur en software die voor het uitvoeren van de inzending noodzakelijk is.

Ook kan in groepen worden deelgenomen, maar er kan per groep slechts in 1

wedstrijdcategorie worden deelgenomen. Per persoon of groep kan slechts 1 programma meedoen aan de wedstrijd.

Er kan worden deelgenomen in de volgende wedstrijdscategorieën:

a. Educatieve hard/software. Dit zijn alle programma's die gericht zijn op kennisoverdracht.

b. Toepassings hard/software. Dit zijn alle programma's die een praktische toepassing bevatten en eventueel in combinatie met een stuk zelfgemaakte techniek. Hieronder is bijna elk programma, die niet in een andere categorie past, te scharen.

c. Computerkunst. Dit is 'Een creatief gebruik van hard- en/of software, waardoor gekomen wordt tot een oorspronkelijke kunstuiting.'

d. Computerspellen. Hieronder vallen zelfgemaakte computerspellen.

e. Beginnerscategorie. Hierin kan worden deelgenomen door mensen, die maximaal 1 jaar programmeerervaring hebben. Houdt er wel rekening mee, dat de jury beslist !!

f. Programmeeropdrachten. Dit zijn een aantal opdrachten, die opgesteld zijn door verschillende instellingen. Prijzen worden door betreffende instellingen beschikbaar gesteld. De volgende programmeeropdrachten zijn er:

Gemeente Emmen afdeling verlichting: De ontwikkeling van een databank, waarin informatie over de gemeente is opgeslagen, en die door zowel volslagen leken gebruikt moet kunnen worden, op het gemeentehuis, als door de medewerkers van de gemeente die op een gemakkelijke manier de informatie moeten kunnen veranderen.

Maandblad KIJK: Ontwerp een zelfstandig werkende ROBOT, die een glimmende metalen cilinder(doorsnee 15 cm, hoogte 40 cm) kan vinden tussen andere matte voorwerpen in een vierkante ruimte

van 3 x 3 meter. De ingang is uiterst links in een van de zijden. De vloer is glad, de wanden zijn recht en mat van kleur en de voorwerpen laten overal een doorgang van tenminste 50 centimeter. Hun vorm en doorsnee varieert. De ROBOT mag niet hoger zijn dan 30 cm en heeft een droge accu als energiebron.

Ericsson Paging Systems BV Emmen:
Maak een programma, waarmee het met behulp van een grafische interface mogelijk is tekeningen van een computernetwerk te maken. Hierbij moet gebruik worden gemaakt van door de beheerder predefined symbolen voor de diverse netwerk-componenten zoals terminals, PC's, modems, terminal servers, bridges, repeater, bekabeling enz.

Verder wil V & D dat er puur voor eigen reclaimedoeleinden een demo geschreven wordt, om een PC (waarom wordt die term altijd gebruikt voor MS-DOS machines. Kan een QL soms niet door een persoon bezeten worden) 'uit te leggen' aan haar klanten. Anders gezegd: maak een programma waardoor de HEADSTART machines wat meer verkocht worden. Mocht er iemand zijn, die hier toch enige interesse in toont, dan kan deze verdere informatie, tezamen met de informatie over de andere programmeeropdrachten, aanvragen bij onderstaand adres.

Alle programma's blijven eigendom van de inzenders, hoewel programma's of licenties bij de finale verkocht mogen worden. Hierbij hebben bedrijven van de industriekring Emmen het recht van eerste optie. Ik denk dat de instellingen die een programmeeropdracht hebben uitgevaardigd, als het programma van de winnaar goed genoeg is, zullen proberen dit te kopen.

Overigens, de hoofdprijs voor opdrachten a. t/m e. is een commodore Amiga 2000, en er wordt geprobeert rekening te houden met de wensen van de deelnemers.

Alle verdere informatie is verkrijgbaar bij:

Micro Masters Emmen 850
Postbus 416
2400 AK ALPHEN AAN DEN RIJN

Telefoon: 01720-76955 (Tijdens kantooruren!

GEZOCHT

Wie helpt mij aan PROLOG (taal voor Kunstmatige Intelligentie) voor de QL

Han Leushuis
Tel. 03404 - 17654

Zou iemand een artikel willen schrijven waarin dieper op de QL-emulator wordt ingegaan, bijv. met betrekking tot compatibiliteit en snelheidswinst

Hans Brinkmann
070 - 456510

De QL-emulator zou niet werken met een monochrome monitor wie weet hier meer van.

Reakties gaarne aan het redactieadres.

Kolommen afdrukken op de printer

Opmerking: als u niet met C op de hoogte bent kunt u na de =='jes verder lezen.

Sinds kort ben ik begonnen C-programma's te gaan schrijven. Ik heb echter niet de beschikking over wat men nou de beste C-compiler zou noemen, namelijk Digital C SE. Dit is naar zeggen van de handleiding een small-C compiler, maar als deze C small-C is, is small-C wel heel erg beperkt, en bovendien incompatible met zichzelf.

Erwin Bolwidt

Wat namelijk onder andere een zeer incompatible punt is, is dat in de standaard versie een pointer een relatieve integer is, in in de SE versie een relatief long integer. In full-C zou fgets() als volgt gedefinieerd zijn:

```
char *fgets();  
in de standaard Digital C is het:  
int fgets();  
en in de SE versie:  
long fgets();
```

Maar om op het volgende programma over te gaan: dit is een programma om een ASCII-tekst in kolommen op de printer af te drukken, zodat er o.a. grote hoeveelheden papier bespaard kunnen worden, en men ook beter opgevulde vellen krijgt, wat beter staat. Het is dus geschreven met Digital C SE. Om het aan een 'volle' C aan te passen, zoals Metacomco C, moet men er rekening mee houden, dat bijvoorbeeld InChan en OutChan in small-C integers zijn, en in een volle C FILE's. Ook moeten voor de routines zonder type-specificatie het 'type' VOID gezet worden.

=====

Het programma kan in getypt worden met een editor, of met QUILL. Zie voor nadere details hierover de handleiding van de C-compiler. Als u niets van C afweet kunt u dit programma alleen compileren met Digital-C SE. Zowel de source-code als het uitvoerbare programma zijn ook bij de Cartridge/Floppie service verkrijgbaar. Als het programma opgestart is, stelt het een aantal vragen, die allen beantwoord dienen te worden. Na de eerste vraag moet u intypen welke file in kolommen gezet dient te worden, en na de tweede na

welke device de in kolommen gezette tekst moet. Dit kan 'ser' of 'par' zijn, maar ook een filenaam, zoals 'mdv1_Kolomtekst_txt'. Als het programma er niet in slaagt de file en/of de printer-device te openen, meldt het dit en stopt het.

```
/*  
 * Multi-Column printing main-  
 * program and subroutine:  
 * AMCP (ANTrObot Multi-Column-  
 * Printer) version 1.06  
 * (C)1989 by Erwin Bolwidt,  
 * ANTrObot software.  
 */  
  
#include <stdio.h>  
  
main()  
{  
    int PrtChan, FileChan;  
    char FName[38], PrtName[38],  
    NumbStr[8];  
    int Columns, CollLength, PageLines,  
    MMargWdth;  
  
    fputs("Input-filenaam ? ", stderr);  
    fgets(FName, 38, stderr);  
    if (FName[strlen(FName)-1] == LF)  
        FName[strlen(FName)-1] = '\0';  
    fputs("Printer-device ? ", stderr);  
    fgets(PrtName, 38, stderr);  
  
    if (PrtName[strlen(PrtName)-1] ==  
    LF)  
        PrtName[strlen(PrtName)-1] = '\0';  
    if ((PrtChan = fopen(PrtName, "w"))  
    == NULL)  
    {  
        fprintf(stderr, "Error %d opening:  
        %s", qdos_error(), PrtName);  
        return;  
    }  
    if ((FileChan = fopen(FName, "r"))  
    == NULL)  
    {  
        fprintf(stderr, "Error %d opening:  
        %s", qdos_error(), FName);  
        return;  
    }  
    fputs("Aantal kolommen : ",  
    stderr);  
    fgets(NumbStr, 7, stderr);  
    utoi(NumbStr, &Columns);  
    fputs("Breedte van de kolommen in  
    karakters, \n inclusief spaties
```



```

fgets(NumbStr, 7, stderr);
atoi(NumbStr, &Columns);
fputs("Breedte van de kolommen in
karakters,\ninclusief spaties
tussen de kolommen : ", stderr);
fgets(NumbStr, 7, stderr);
atoi(NumbStr, &CollLength);
fputs("Aantal spaties tussen de
kolommen : ", stderr);
fgets(NumbStr, 7, stderr);
atoi(NumbStr, &MMargWdth);
fputs("Aantal regels per pagina :
", stderr);
fgets(NumbStr, 7, stderr);
atoi(NumbStr, &PageLines);
ColPrint(FileChan, PrtChan,
Columns, CollLength, PageLines,
MMargWdth);
}

```

```

#define MaxLLen 240

```

```

int ColPrint(InChan, OutChan, Cols,
Colln, Lines, MidMrg)

```

```

    int InChan, OutChan;
    int Cols, Colln,
Lines,

```

```

    MidMrg;

```

```

{
char *TextBuf, TempBuf[MaxLLen];
int Collp, LNum, s_eof;
long Clean;

```

```

if ((TextBuf =
malloc(Cols*Colln*Lines)) == NULL)

```

```

    return ERR;

```

```

    s_eof = 0;

```

```

    while (s_eof == 0)
    {

```

```

        for (Clean = 0; Clean <
(Cols*Colln*Lines); ++Clean)

```

```

        {
TextBuf[Clean] = ' ';

```

```

        for (Collp = 0; Collp < Cols;
++Collp)

```

```

        {
LNum = 0;

```

```

        while (LNum < Lines)
        {

```

```

            if(fgets(&TextBuf[Collp*Colln+LNum*Co
ls*Colln],

```

```

Colln-MidMrg, InChan) == NULL)

```

```

                if (feof(InChan))
                {

```

```

stripLF(&TextBuf[Collp*Colln+LNum*Col
s*Colln],
Colln);

```

```

        s_eof = 1;

```

```

        break;

```

```

    }

```

```

stripLF(&TextBuf[Collp*Colln+LNum*Col
s*Colln], Colln);

```

```

    ++LNum;

```

```

}

```

```

}
for (LNum = 0; LNum < Lines; ++
LNum)
{
    fwrite(&TextBuf[LNum*Cols*Colln],
1, Cols*Colln, OutChan);
    fputc(LF, OutChan);
}
fputc(FF, OutChan);
}
free(TextBuf);
return 0;
}

```

```

/*void*/ stripLF(str, lenc) char
*str; int lenc;

```

```

{
int lp;
for (lp = 0; lp <= lenc; ++lp)
{
    if (str[lp] == LF)
    {
        str[lp] = SPACE;
        break;
    }
}
}

```

```

int feof(Channel) int Channel;

```

```

{
return qdos_error() == -10;
}

```


TURTLE

Een van de aardigste ingebouwde QL-beesten is de schildpad, ook wel **T U R T L E** genaamd. Wie ooit met graden en radialen ,co - en sinussen gehannesd heeft zal zeker de turtle opdracht **TURN** waarderen. Die draait namelijk gewoon het aantal graden dat je opgeeft. De turtle-opdrachten komen een beetje versnipperd in het QL-manual voor. Het zijn: **PENUP,PENDOWN,MOVE,TURN** en **TURNT0**. Ze zijn natuurlijk gecombineerd te gebruiken met de andere grafische opdrachten.

De werking is simpel:

PENUP de cursor kan verplaatst worden zonder lijnen te trekken

PENDOWN er worden lijnen getrokken in de geldende kleur

MOVE x verplaatst de cursor of trekt lijnen over een x afstand

TURN x draait de verplaatsingsrichting over x graden tegen de klok in (-x met de klok mee) ten opzichte van de vorige richting

TURNT0 x doet hetzelfde als **TURN** alleen in absolute zin dus onafhankelijk van de vorige richting. Zo zal **TURNT0** 90 de verplaatsingsrichting altijd loodrecht omhoog instellen. (0 = horizontaal naar rechts).

Teneinde een en ander te demonstreren een simpel programma.

```

20 REMark alles na REMark hoeft
   je niet in te tikken
100 DEFINE PROCEDURE opzet
105 MODE 4 :REMark monitor mode
120 WINDOW 512,256,0,0 :REMark
   gebruik het hele scherm
130 SCALE 100,0,0 :REMark
   verticaal 100 pixels
132 PENDOWN :REMark laat de pen
   zakken
140 TURNT0 180 :REMark eerste
   lijn hor. naar links
160 PAPER 2:INK 6
170 CLS
180 END DEFINE
190 DEFINE PROCEDURE vierkant
   (bx,by,1)
200 POINT bx,by
210 FOR x = 1 TO 4
220 MOVE 1
230 TURN 90

```

```

240 END FOR x
250 END DEFINE
260 DEFINE PROCEDURE vierrond
270 opzet
290 FOR pl = 50 TO 0 STEP -1/8
310 vierkant 75, 50, pl
320 TURN 2
350 END FOR pl
360 END DEFINE
370 vierrond

```

Er zijn drie procedures.

De eerste procedure 'opzet' stelt de uitgangspositie in.

Een uitgebreidere uitleg staat in het QL-manual.

De tweede 'vierkant' tekent een vierkant. Vier keer een lijntje trekken en 90 graden draaien.

Als je zo'n procedure aanroept kun je aangeven waar het vierkant moet beginnen (regel 310 in dit geval 75 punten van links af, 50 van onder.)

Verder de lengte van de zijden.

Zo'n procedure kun je nu te pas en te onpas in elk programma gebruiken waarin je een vierkant wilt tekenen.

P.s Een procedure moet natuurlijk wel in het aktuele programma voorkomen en aangeroepen worden (In dit geval regel 370 vierrond).

In het procedure vierrond worden ook weer twee procedures aangeroepen.

Deze eerste twee proc's zijn gebruikt in een derde 'vierrond'. Hierin wordt het vierkant vanuit een vast punt (75,50) getekend, waarbij de zijden telkens 1/8 kleiner worden (regel 290) en er over 2 graden (regel 320) gedraaid wordt. Hierop zijn nu natuurlijk talloze variaties mogelijk, simpelweg door een of meer van de variabelen te veranderen.

=====

Toegevoegd kan bijv. worden :

300 ink pl MOD(8) :REMark de functie MOD geeft het restant na deling van pl door 8.

of:

300 ink pl*10 MOD(8)

=====

Elke regelmatige veelhoek is eenvoudig in een procedure te vangen volgens het principe:

AZ = aantal zijden : LZ = lengte zijde

FOR teller = 1 TO AZ

MOVE LZ

TURN 360/AZ

END FOR teller

=====

Tenslotte

Bevalt een plaatje dan kan dit bewaard worden middels de opdracht:

SBYTES "naam",128*1024,32768 .

naam kan bijv. zijn mdv1_mooi_plaatje.

Kost wel 32 kb.

Ophalen gaat middels:

LBYTES "naam",128*1024 .

Manus Script.

2000 DEFine PROCedure opzet

2001 PENDOWN

2003 WINDOW 512,256,0,0

2010 SCALE 100,0,0

2012 TURNTO 180

2014 POINT 75 ,50

2040 PAPER 2:INK 6

2050 CLS

2090 END DEFine

2100 DEFine PROCedure vierkant
(bx,by,1)

2110 POINT bx,by

2120 FOR x = 1 TO 4

2130 MOVE 1

2140 TURN 90

2145 CIRCLE bx,by,pl/10

2150 END FOR x

2160 END DEFine

2165 DEFine PROCedure vierrond
2170 opzet

2175 kleur = 0

2180 FOR pl = 25 TO 500
STEP 10

2185 INK kleur

2190 vierkant 75, 50, 50 -pl/10

2195 TURN 2

2197 kleur = kleur + 1

2198 IF kleur= 8 THEN kleur = 0

2200 END FOR pl

2210 END DEFine

2220 vierrond

VASTLOPEN

Dit is een verschijnsel wat de meesten van ons wel zullen kennen, niet alleen van de QL, maar ook met andere dure apparaten.

Welke QL_specialist kan tips geven om dit te omzeilen, al valt het in de praktijk wel mee; n keer een hoop werk verloren is nooit leuk.

Tot zover mijn vraag in een vorige Quasar en hier een kort antwoord daarop:

(Kees van der Wal zei in Krimpen: "Daar kun je meerdere Quasars over volschrijven").

a/ Iemand dacht dat hier bedoeld wordt, vastlopen door oververhitting; dit is terug te dringen door de spanningsregelaartjes 7805 met de soldeerbout los te maken en ze te vervangen door de 7805 S die een paar gulden per stuk kosten.

Goed vrij, ventilerend (niet in een kastje of op een kussenachtige ondergrond) en hellend zetten op (de !!!) pootjes verbetert natuurlijk ook de koeling

b/ Ik bedoelde eigenlijk het vastlopen door andere oorzaken en dit wordt waarschijnlijk het vaakst veroorzaakt door oudere programmaversies die later verbeterd uitgegeven zijn, zoals we dat ook kennen, b.v. bij Quill waarvan de laatste versie het nummer 2.35 is, en bij Archive 2.38; ook de hoog gewaardeerde toolkit II van Tony Tebby die ook in de Trump-card van Miracle zit is (schrik niet) in de onderstaande versies uitgegeven: 2.01- 2.02- 2.03- 2.04 (alleen voor Jeaggi) - 2.05-2.06-2.07 (alleen voor Sandy) 2.08-2.09-2.10-2.11 en 2.12 Dit lezen we ook regelmatig over b.v. MS-DOS versies en hoe perfect WORD-PERFECT is kunnen we regelmatig zien door het verschijnen van een nieuwe versie. Via de cartridge service kunt U de verbeterde versies bij Kees van der Wal voor heel weinig geld kopen; in hoeverre en bij wie U de op Eprom en in de Trump-card aanwezige versies van de Toolkit kunt laten opwaarderen is mij nog onvoldoende duidelijk.

Wie van onze Hardware-specialisten kan hier aanvullende informatie over geven ?
C.H.M. Biemans.

De stuurlui aan wal.

Vanaf de oprichting van Sin_QL_air heb ik met enthousiasme aan de zaak gewerkt. Ik kan me nog goed herinneren dat ik mijn briefje met de oproep om naar mij te schrijven als men geïnteresseerd was in de nog niet op de markt zijnde QL aan Personal Computer Magazine opstuurde. Door die naam, dacht ik, zullen ze dat stukje zeker plaatsen. En dat deden ze, hoewel ik natuurlijk tot de dag van vandaag nog niet weet of dat vanwege die gekke naam was.

De eerste 14 reacties had ik al snel binnen en een nieuwsbrief, op een oude schrijfmachine gemaakt en vier kantjes groot werd opgestuurd met het verzoek de portokosten aan mij over te maken. Kort daarop groeide het aantal geïnteresseerden en moest ik kopij verwerken en een echte nieuwsbrief gaan samenstellen. Al snel werd ik bijgestaan door een student uit Delft, die echter ook weer even snel van het QL-toneel verdween. Toen kwam BoB langs fietsen met een stukje kopij en de vraag of hij verder met iets kon helpen. Dat kon en dat deed hij en dat doet hij nog steeds. Onderling spraken we over ons troetelkind de QL; programmeerproblemen, printerproblemen, maar ook oplossingen en mogelijkheden. Ons doel was altijd om een nieuwsbrief uit te brengen met interessante artikelen voor QL-bezitters; of die zich nu voor het eerst met computers bezighielden of al door de wol geverfd waren wat dat betreft. Na een bijeenkomst met enkele andere enthousiaste mensen bij mij thuis, werd besloten een stichting op te richten, evenals een cartridge- en een reparatieservice. Ook bijeenkomsten zouden we gaan houden. Eerst in de school waar ik toen nog les gaf en later in Utrecht, een meer centraal punt. Heel belangrijk echter was ook, zoals we altijd in de Quasar schreeuwden, dat we alle leden (donateurs dus eigenlijk) aanspoorden om met voorstellen te komen die interessant waren voor de club; kleine bijeenkomsten verspreid in het land, software besprekingen, cartridges uit Engeland meenemen, een databank opzetten zijn enkele initiatieven van leden geweest. Helaas werd er niet op grote schaal gebruik gemaakt

van de democratische mogelijkheid om initiatieven te ontplooiën.

Vaak ook moesten we mensen specifiek vragen om bepaalde ideeën ook echt uit te werken. Een doorlopend voorbeeld daarvan is nog steeds het schrijven van kopij. Vaak kregen we te horen dat we dit of dat eens moesten doen, maar als we dan zeiden dat dat prima was maar dat wij daar geen tijd voor hadden omdat het maken van een nieuwsbrief al zoveel werk was, dan was er vaak net niet de nodige drang aanwezig om dan zelf het aangedragen idee uit te werken. Ondanks dat feit hebben we toch in ieder geval altijd kans gezien om goede nieuwsbrieven uit te brengen -al zeggende wij dat zelf-.

Toen ik begon hadden computers mij al jarenlang tot diep in de nacht bezig gehouden, maar had ik er bij mijn werk niets mee te maken. Na verandering van werk en uitbreiding van ons gezin bleef er te weinig tijd over om de nieuwsbrief te maken en belandde deze taak via John Smits bij Gerard van Rooijen, momenteel onze soepelst draaiende motor.

Ook de sysops van de databank, de reparerende en altijd klaarstaande Spanjers zijn onverslijtbare motoren, evenals Kees van der Wal van de cartridge-service. De databank was één van de initiatieven van leden en deze hebben dat zelf ook uitgevoerd. De kosten ervan, een modem en een telefoonaansluiting worden door de club betaald; al met al geen kostbare zaak zoiets, hoewel we het wel jammer vinden dat de databank in feite voor een kleinere groep gebruikers is.

Door die verandering van werk kwam ik wel met computers in aanraking gedurende mijn dagelijkse werkzaamheden, en mijn laatste verandering van werkkring heeft er zelfs toe geleid, dat ik me zowat alleen nog maar met computers bezig houdt; alleen al lang geen QL meer... Bob werkte in aanvang al aan de automatiseringskant van de maatschappij en is intussen ook twee werkgevers verder en geen gebruiker van een QL meer. In de ogen van QL-fans heeft hij zijn bureau al een tijd geleden vervuld met zo'n afschuwelijke MS-DOS-machine en ik heb vanuit het zelfde standpunt gezien een smerige

Mac en een vette MS-DOS machine staan. Zo gaat dat dus.

We zijn echter de club altijd met plezier blijven runnen, al is het dan wat meer op de achtergrond. We hebben ook altijd geprobeerd de jaarbijdrage hetzelfde te houden; iets dat tot de verbazing van een groot aantal mensen geen probleem bleek, want door het aantal leden konden we goedkoop nieuwsbrieven verveelvoudigen en lage porto-kosten bedingen. Helaas is het aantal leden de afgelopen maand net onder een PTT-minimum gezakt, zodat we in het vervolg wel iets meer kwijt zullen zijn aan porto. Maar daarom niet geschrokken, we hebben ook altijd geprobeerd een financiële marge in te bouwen, hetgeen aardig gelukt is. Zoals Bob al zei hebben we op dit moment zo'n vijftien gulden per lid "over". De Quasar zal dus voorlopig kunnen blijven verschijnen; zelfs bij verhoogde drukwerken en portokosten. De reserve was echter niet alleen bedoeld voor deze situatie en uiteindelijk hebben we bij onze laatste bijeenkomst op 23 mei (Gerard, Bob en ik) een al lang bestaand plan ten uitvoer gebracht. We hebben voor alle leden een opbergmap met opdruk besteld en een ieder mag deze map op korte termijn tegemoet zien. Voor de overige financiële reserve hebben we tijdens dit overleg nog enkele van onze laatste initiatieven naar voren gebracht; mede omdat er enkele leden met een positieve instelling mee wilden helpen. Er is een budget beschikbaar gesteld voor het aankopen van software zodat besprekingen daarvan uitgebreid mogelijk worden. Tevens is er een budget ter beschikking gesteld voor het goed organiseren van de volgende bijeenkomsten en ook is er wat geld apart gezet om te trachten via enkele advertenties het ledenpeil weer iets omhoog te brengen. Meer nieuws hierover in de volgende Quasar. (Of mogelijk al in deze, van de hand van Gerard.)

Bij onze laatste overleg moest Bob en mij echter iets van het hart; we meenden niet

meer de juiste stuwende kracht voor het sin_QL-air schip te zijn. Gelukkig heeft het schip nog veel vaart, maar toch.....

Dus hebben we besloten in dit nummer kenbaar te maken dat we graag kennismaken met enkele nieuwe enthousiastelingen die met hernieuwde krachten de club draaiend willen houden en die -wat nog meer is- de club ook een stuk nieuw leven in kunnen blazen. Zoals we altijd hebben gedaan bieden we alle ruimte aan initiatieven, maar deze maal met een grotere aansporing dan anders. Laten we eerlijk zijn, Bob en ik draaien nog alleen op de achtergrond mee en zouden graag zien dat wat nieuw bloed de voorhoede overneemt. Zo het hoge woord is eruit; we vinden zelf dat we niet meer de juiste stuwkracht voor de club kunnen leveren.

En voor deze ene keer willen we u een spreekwoord in herinnering brengen: "De beste stuurman staan aan wal....."

Wij hopen dat ook aan onze wal een aantal goede stuurman staan die bereid zijn aan boord te klimmen van een schip dat goed op koers ligt, maar waarvan de motoren weer op volle kracht vooruit moeten gaan draaien.

We blijven echter begaan met het lot van sin_QL-air en de Quasar.

Daar ligt dus uw kans om in de stuurhut te komen. Stuur Bob, Gerard of mij een briefje als u interesse en ideeën hebt voor en over de club en het runnen ervan.

We maken ook van de gelegenheid gebruik om alle QL-vrienden te bedanken die we tot-nu-toe hebben mogen ontmoeten en die meegeholpen hebben sin_QL-air en de Quasar te maken tot wat het nu is; en niet in de laatste plaats bedanken we iedereen voor het in ons gestelde vertrouwen.

Bob en Ron.

In QL-World blijven berichten aanhouden, dat Schön (Engeland) niet reageert op klachten, dus wie toch een Schön Keyboard wil (zien) kan beter even naar Ultrasoft bellen, en daar eventueel gaan kijken en meenemen, vanuit Dusseldorf.

FLIGHT SIMULATOR

Leverancier:

Ekotek Datasystems (ingenieursbureau voor milieutechnologie)

**Meidoornstraat 16, Postbus 140,
7514 ZV Enschede, 7570 AC Oldenzaal.**

Tel.053-331124

Prijs: fl. 55.- (cartridge , usermanual en btw. incl.)

Extra: fl. 35.- (cartridge met extra werelden ('scenery'))

Het is een interessant leerprogramma om kennis te nemen van een aantal facetten uit de cockpit van "een vliegtuig", want het is geen simulator van het een of andere echte vliegtuigtype.

Het zou voor een aantal leden ook wel eens interessant kunnen zijn om een echte vliegsimulator op de kop te tikken die we nu met MS-DOS echt zouden kunnen draaien, mits die bestaan in die taal, en dan voor die leden, die niet perse met de snelheid boven de geluidsbarriere uit willen met die nieuwe DP-MS-DOS Emulator.

Wie van onze leden heeft er het eerste een; wie werkt er bij Fokker of schrijft een verzoekje naar dat bedrijf exclusief voor onze club, SIN-QL-AIR

!!!! .....wat een mooie naam hebben wij in dit verband!!!!

Een leuke promotie voor zo'n, "ons" Nederlands bedrijf om via deze populaire hoek in het nieuws te komen ; fabrieksgeheimen zal hier denk ik geen probleem zijn.

Misschien kan hij in de herfst ten doop worden gehouden, als we vijf jaar bestaan en dan met zijn allen in zo'n Fokker naar een QL-SHOW in Engeland, 's-morgens heen en 's-avonds weer terug; gaarne meer suggesties!!!!

Terug met twee benen op de grond en weer direkt de lucht in met onze simulator van dit moment.

De Flight Simulator wordt geleverd met kopieerbeveiliging die vijfmaal een kopie toestaat, en dat moet voldoende zijn om er een over te houden waar je blijvend mee

kunt werken, alleen een echte beginnening zou er misschien toch nog teweinig aan hebben.

Het scherm laat de cockpit van een klein vliegtuig zien met daarboven of de voorruit, of een kaart.

Hoe het allemaal werkt leggen we niet uit, want het is veel interessanter om dit allemaal zelf uit te knobbelen en te ervaren, en er valt heel wat te leren, om te voorkomen dat je je te pletter vliegt.

Als je wat ervaring hebt opgedaan zou je de snelheid misschien wat op willen voeren om het spannender te maken, maar in het begin hoeft dat zeker niet; later kan voor die situaties misschien eerst speedscreen, lightning of een andere versneller opgeladen worden, als je gewend begint te raken aan de maximum snelheid van je toestel.

Er zijn drie moeilijkheidsniveau's die ieder op hun beurt voor de nodige sensatie zorgen; dan nog vier verschillende soorten "luchtruim" en elke ruimte beslaat een gebied van 50 km2, allemaal mogelijk met een niet uitgebreide QL 128 K.

Soms lijkt het even of reacties uitblijven en dan krijg je behoefte om van alles uit te proberen maar dit heeft helemaal geen zin; gewoon even langer wachten lost alles op. Het langzaamste lijkt het in- en uitzoomen van de beschikbare kaart te werken.

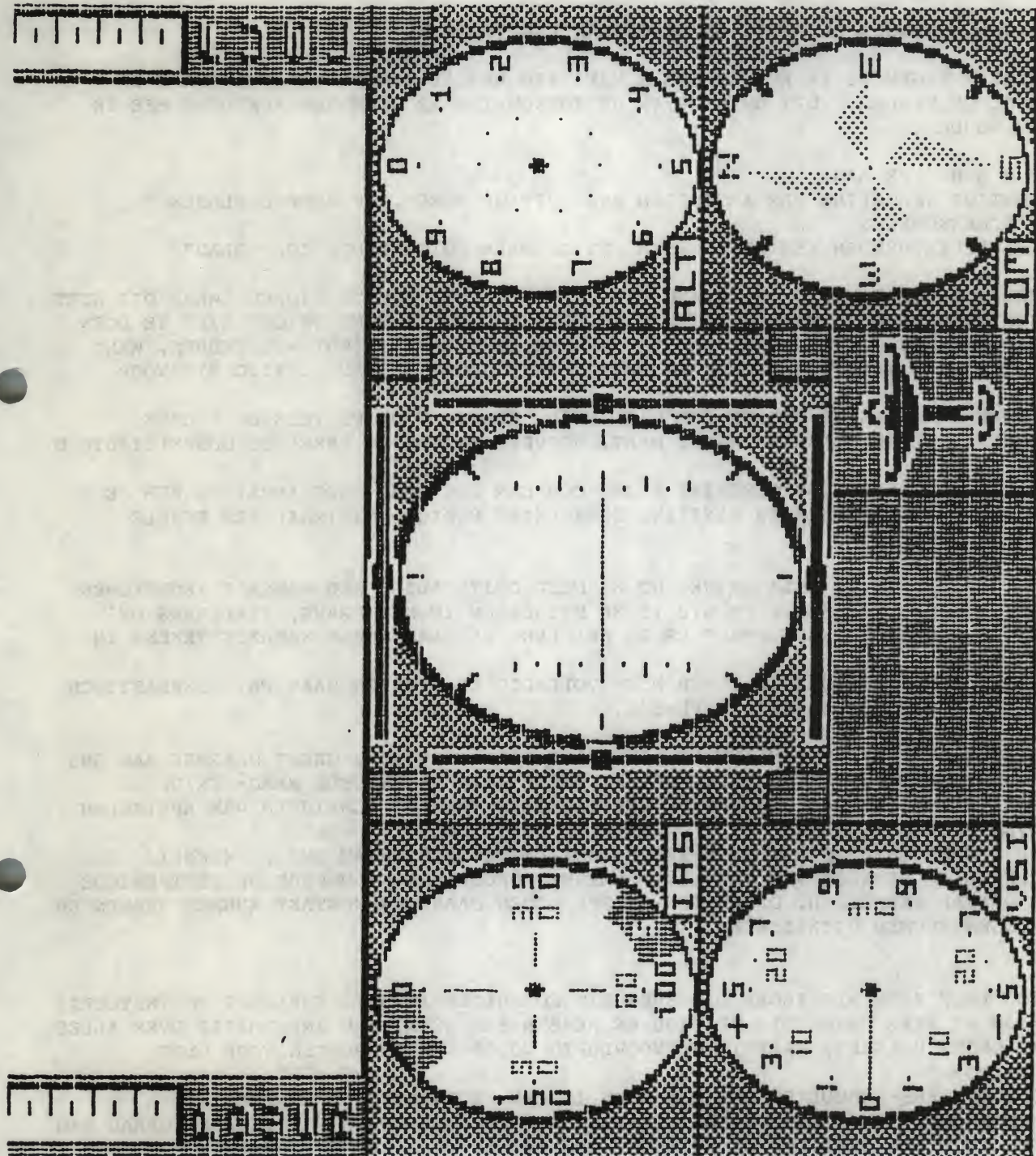
Er viel geen snelheidsverschil te constateren tussen het gebruik van een kleurenmonitor en een monochroom scherm.

Als je rare wendingen maakt kun je de "weg" kwijt raken, maar met de hulp van radiobakens kun je ook weer op het rechte spoor komen, al met al een leuk programma voor velen.

C.H.M. Biemans,
Elzenstraat 5,
5461 CL Veghel.

REMOUNT

ENQUETE

WAT ZIJN UW WENSEN OP KORTE EN/OF OP LANGERE TERMIJN.

OM DAARAAN TEGEMOET TE KUNNEN KOMEN HIER EEN AANTAL VRAGEN WAAR WE GRAAG UW ANTWOORD OP HEBBEN; DIT OM HIER IN DE TOEKOMST NAAR VERMOGEN REKENING MEE TE KUNNEN HOUDEN.

HEEFT U BEHOEFTE AAN:

REGELMATIGE VERTALING VAN ARTIKELEN ENZ. UIT QL WORLD, OF ANDERE BLADEN ?
MEER BIJEENKOMSTEN ?

HOEVEEL LEDEN HEBBEN EEN ABBONNEMENT EN OP WELK BUITENLANDS "QL- BLAD"

HET HEEFT B.V. GEEN ZIN OM IEMAND EEN TESTPROGRAMMA TOE TE STUREN WAAR DIE NIET IN GEINTERESSEERD IS MAAR JUIST WEL IN EEN HEEL ANDER; HET IS OOK NIET TE DOEN OM DAAROVER MET GEINTERESSEERDEN TE GAAN BELLEN, VAN WIE WAT WIL HEBBEN, WANT DAN WORDT ONZE TELEFOONREKENING ONBETAALBAAR, AFGEZIEN VAN DE TIJD HIERVOOR.

EEN ANDER FACET IS DE UITRUSTING DIE IEMAND HEEFT; VOOR WE IETS OP FLOPPY VERZENDEN MOETEN WE WETEN WELKE MAAT, HOEVEEL TRACKS EN ENKEL OF DUBBELZIJDIG U HEEFT.

DIE UITRUSTING MOET OOK GESCHIKT ZIJN VOOR EEN GEVRAAGD PROGRAMMA; ZO HEB JE VOOR DE DP.MS-DOS EMULATOR MINSTENS 256K EXTRA NODIG + MINIMAAL EEN ENKELE DISC-DRIVE VAN 360K.

OOK DE TAALKENNIS IS BELANGRIJK; NU WE MEER DUITSTALIGE PROGRAMMA'S TEGENKOMEN IS DAT SOMS ONONTBEERLIJK EN WIE IS ER MISSCHIEF IN HET FRANS, ITALIAANS OF SPAANS OF RUSSISCH BEZIG, WANT ER IS WEL EENS GEVRAAGD NAAR KARAKTERTEKENS IN DIE RICHTING.

DE VOLGENDE VRAGENLIJST IS ZEKER NIET VOLLEDIG EN HIER EN DAAR WAT ONPRAKTISCH MAAR HET IS DAN OOK DE EERSTE VERSIE.

WIE LIEVER NIET ZIJN NAAM INVULT, OM WELKE REDEN DAN OOK, GEEFT DAARMEE AAN ONS TE KENNEN GEEN PRIJS TE STELLEN OP HET TESTEN VAN EVENTUELE HARD- EN/OF SOFTWARE EN DE DAARAAN GEKOPPELDE VERPLICHTING VAN HET SCHRIJVEN VAN ARTIKELEN DAAROVER VOOR DE QUASAR.

ALS WE IEMAND IETS GEVEN OM TE TESTEN ZULLEN WE DIENS NAAM ENZ., (TENZIJ UITDRUKKELIJK PROTEST VAN DAT LID), MET HET PROGRAMMA GEDURENDE DE TESTPERIODE IN DE QUASAR VERMELDEN, OPDAT OOK ANDERE LEDEN DAAROVER KONTAKT KUNNEN HEBBEN EN ERVARINGEN KUNNEN UITWISSELEN.

HET ZOU LEUK ZIJN ALS IEDER LID EVEN DIT FORMULIER INVULT, KOPIEERT EN INSTUURT; DAN ZIJN WE WEER FLINK BIJ DE TIJD EN HEBBEN EEN SCHAT AAN INFORMATIE OVER ALLES WAT ER ONDER U LEEFT, WAARUIT WE VOORLOPIG VOLOP KUNNEN PUTTEN VOOR ONZE VERENIGING;

WIE DIT ONTWERP-FORMULIER OOK NOG EVEN IN EEN VLOTWERKEND PROGRAMMA WIL INTEGREREN WEET ONS ONGETWIJFELD TE VINDEN EN WE Zouden IN DIT VERBAND GRAAG VAN U WETEN IN WELKE GEVALLEN WE NU BETER ARCHIVE EN WANNEER WE FLASHBACK MOETEN NEMEN, OF ZIJN ER NOG BETERE/ANDERE VOOR DE QL?

ZIE HIEROVER IN DE LAATSTE QUASAR HET NUMMER VAN BASIC ARCHIVE 2 EN OOK DE QUASAR PAGINA'S 728 EN 793 J.V.VELZEN EN QL WORLD JUNI 1989.
HEEFT ER AL IEMAND DEZE NIEUWE VOLLEDIGE FLASHBACK - VERSIE.

INZENDADRES: C.H.M. BIEMANS, ELZENSTRAAT 5, 5461 CL VEGHEL 04130-63224

● Nakomertje van de QL_DAG in Zijtaart.

Onderstaand de weergave van een binnengekomen brief, aan ons gericht. Op de QL-bijeenkomst van de afgelopen zondag te Zijtaart had ik Uw zoon een kopie beloofd van bijgaand info.

De avondbeurzen in de Philips Evenementenhal zijn geheel gratis toegankelijk, en ook die Computerkrant. De laatste keren was er geen enkele QL-gebruiker die er iets demonstreerde of deed; meestal zijn die avonden toch interessant en er zijn soms koopjes te halen bij diverse stands.

Verschillende computergebruikers als Commodore, MSX, ATARI, PHILIPS, en PC's demonstreren er hun programma's, en mogelijk is een en ander voor U interessant, en misschien ook wel voor QL-gebruikers in het Zuiden. Ik hoop dat U er iets aan heeft, en eindig met collegiale groet, Ton.

A.E. Oude Wansink,
H.v.Veldekestraat 11,
B 3900 Lommel,
Belgie.

En hieronder dan nog wat gegevens uit dit info:

adres: STICHTING AKTIEF EN
CREATIEF COMPUTERGEBRUIK
POSTBUS 142,
5500 AC VELDHOVEN.

Komende activiteiten: r

22 sept. Electro world 14-22 uur
23 sept. " " 10-18 "
24 sept. " " 10-18 "

Verder zijn er een aantal mogelijkheden tot deelname aan activiteiten, wedstrijden, inschrijven op een van hun (vak/hobby) bladen, demonstraties met eigen programma's en apparatuur, enz., alles na invulling van de door U op te vragen ENQUETEKAART bij het bovenvermelde adres.

Uit Kilobytje

Jos Gijsenbergs bracht in Zijtaart enkele exemplaren mee van hun clubblad en ook soortgelijke uit Duitsland, Franstalig België en oudere QL-World versies, waar altijd weer belangstelling voor is.

In hun laatste editie van 20 maart lezen we :

Dat ze op 21 Oktober weer een Europese bijeenkomst hebben gepland. Een lijst van de franse softwarebibliotheek. Dat het volgende (vakantienummer) Kilobytje dubbeldik zal zijn en voorzien van een aantal van de beste nummers van de afgelopen vijf jaren.

Ook hier heeft men zoals bij ons wel eens een tekort aan nieuwe verse kopie, ondanks het feit dat hun blad maar vijf keer per jaar uitkomt; hier moeten we echter onmiddellijk aan toe voegen dat sommige artikelen beslist voor herhaling vatbaar zijn, vanwege hun waardevolle inhoud.

Deze lange tussenpozen van twee maanden heeft waarschijnlijk toch tot gevolg dat het soms te laat is om nieuws, dringende zaken en op korte termijn georganiseerde bijeenkomsten voldoende te kunnen publiceren, want niet iedereen heeft een modem in gebruik. Hun vaste frekwentere bijeenkomsten vangen dit waarschijnlijk dan toch weer grotendeels op.

In Engeland is er weer een databank bij van S.U.B. (bij de meesten welbekend van hun advertenties in QL-World, als QL-SERVICE-CLUB.

Hun nummer is 09 44 388773737; eerst gewoon bellen en daarna met modem. Verder uitleg over een nieuwe "The Painter" van Belgische origine en een artikel over LASER-PRINTING-SERVICE Epson compatible, op A4 in diverse schriftsoorten en in de toekomst ook screendumps.

Het contactadres:
Van Brusselt Paul,
Staatsbaan 269,
B-3260 Bekkevoort,
Belgie.

Ook een nieuw adres voor hard en software van Giga:

Giga - Soft Systems,
Helipoststraat 41,
B-3500 Hasselt,
Belgie.

Tel. 09 32 11 274043

enz. enz. enz. kortom ook een blad vol interessante informatie.

C.H.M. Biemans,
Elzenstraat 5,
5461 CL Veghel.

TE KOOP AANGEBODEN

QL(JM),
Shön Standard Keyboard incl anti-bounce
device, Trumpcard 768 kB, dubbele NEC
3,5 inch diskdrive(720KB), Philips
BM7502 monitor, Brother M-1109
matrixprinter.
Inclusief software, handleidingen,
tijdschriften (QI World en Quasar).
Alles in zeer goede staat. (orig. dozen
aanw.)
Alles in een koop. Vraagprijs f 1750,-
Inlichtingen: Rob Haverkort
015-560475(na 20.00 uur)

TE KOOP AANGEBODEN

Diskinterface QL.....f	100,-
set MG-ROM.....f	35,-
set JM-ROM.....f	10,-
scartkabel QL.....f	20,-
QL + voeding + ABCKeyboard- interface +Trumpcard 768 kb	f 1000,-
C-ROM +handleiding	f 50,-
QL service manual	f 20,-
Centronics interface	f 60,-
verloopkabel voor joystick	f 10,-
originele CHESS	f 25,-
setje (4) cartidges.....f	15,-

C. de Jager
010 - 4515846

TE KOOP AANGEBODEN

eenvoudige n thermische printer
STAR STX-80, 80 koloms, parallel
mooie afdruk .....
 f 50,- |

niet werkende discinterface
(spanjer) .....
 f 50,- |

2 discdrives, 3(drie!!)inch .....
 f 100,- |

Hans Brinkman
Tel. 070 - 456510 (na 18.00 uur)

TE KOOP AANGEBODEN

1 QL compleet met standaard en
extra software en manual
25 cartridges
1 Philips monochroom monitor (groen)
1 Brother 1109 printer
P. Bruggema
Carolinen 11
3524 JH Utrecht
Tel. 030 - 886973 na 18.00 uur

TE KOOP AANGEBODEN

51/4 inch diskdrive in kast met voeding
met plaats voor tweede diskdrive en
andere hardwarematige zaken.....f 275,-

Diverse eproms voor epromslot
o.a. Toolkit II, ICE, CPM
Speedscreen, e.v.a. ....f 50,-
Diverse QI boeken.....f 10,-
Muisinterface van ABC.....f 25,-
QL klokjes .....
 f 25,- |

60 diskettes 5 1/4 inch vol met
software opQL gebied inclusief
diskettebox .....
 f 75,- |

of per 10 diskettes.....f 15,-

Staat er iets van Uw gading niet bij, bel
gerust het aanbod varieert nog al eens.
Iets te verkopen bel ook even, misschien
heeft er iemand interesse.

F. vd Neut
01807 - 10553

TE KOOP AANGEBODEN

Cartridges a 4,50 pst.

origineel:
Home Finance 20.= boekhoudprog.
Entrepreneur 30.= bedrijfssimulatie.
GraphiQL 20.= tekenprog.
Area Radar Control,Quazimodo,BJ in 3D-
land,Quboids, Knight Flight, Meteor
Storm 10.= spelletjes
verder
APL 40.= programmeertaal
incl ROM-pack en manual.

Printer Seikosha GP-250X 225.=
serieel en parallel aansluiting, incl QL-
aansluitingskabels en
screendump_prog.

GEVRAAGD

overlay files van metacombo-pascal
(pasa_ovl,pab_ovl,pasc_ovl).
programma's geschreven in C
qliberator of turbo
editor (nieuwste)
qram
speedscreen
cpm_emulator
ice_software
the adder
cosmos
flashback

Ron Biesot tel 072-612403

TE KOOP AANGEBODEN

QL(JM-ROM) .....f 180,-
 QL(JS-ROM) .....f 210,-
 Microdrive met lange conector .....f 69,-
 Microdrivecartridges nieuw.....f 8,-
 Gebruikt.....f 6,-
 TV-splitter .....f 23,-
 Zenith monitor groen .....f 175,-
 Seikosha GP500AS-printer .....f 200,-
 Schakelende Voeding 3 amp.
 TEAC-DSDD, 3,5 " diskdrive 720.f 225,-
 Philips slimline 5 1/4" diskdrive
 720 Kb.....f 200,-
 Schakelaar om 2 computers op
 1 monitor aan te sluiten en aluminium
 tafel voor 2 QL's, monitor, printer
**Originele Spectrum-programma's en
 boeken:** o.a. Micro-Prolog, Sinclair ZX-
 Spectrum, Micro Prolog Primer, Spectrum
 Shadow Rom Disassembly, The Complete
 Spectrum ROM Disassembly.
Originele QL-programma's Psion-pakket,
 Chess, Archiver, Liberator 3.2, Eye-Q,
 Vroom, Matchpoint, Cavern, Karate, PCB
 designer, Professional Astrologer,
 Cartridge doctor, war in the east, GST QL
 Macro assembler enz. handleidingen
 QL-boeken: QL advanced User Guide,
 adrian Dickens, Assembly Language
 68008

GEVRAAGD

QL-Technical Guide, uitgave Sinclair Ltd,
 Sinclair QDos Companion, Andrew
 Pennell, uitgave Sunshine

Fred Vink
 02230 - 34250

TE KOOP AANGEBODEN

QL 128 K (oudste versie) met monitor
 Originele PSION-programma's QL-
 Handboek 3D Chess Diverse cartridges in
 transformbox, tegen elk aannemelijk bod.

A.W. Koen
 01807 - 17601

TE KOOP AANGEBODEN

QL(JS) met Philips monitor (groen), sinclair
 printer, TKII/ICE op eprom, ruim 30
 cartridges, diverse software (o.a. de Hisoft
 editor/assembler/monitor/disassembler) en
 documentatie (o.a. technical guide)
 Prijs .....f 750,-

Tel. 079 - 515150

TE KOOP AANGEBODEN

BROTHER margrietwielprinter HR 15, met
 diverse margrietwielletjes en inktlinten
 centronics aansluiting.....f 650,-

Tel. 03402 - 33027

SPELREGELS

voor het plaatsen van advertenties in Quasar

Alle leden kunnen gratis een
 advertentie in vraag en aanbod
 plaatsen. Alleen schriftelijke
 advertenties kunnen worden
 geaccepteerd.

Wij verzoeken duidelijk te schrijven
 het liefst uitgeprinte versie en bij
 langere advertenties is het zeer
 wenselijk een cartridges met een
 Quill-file van de advertentie bij te
 voegen. (deze wordt
 geretourneerd).

Advertenties zenden aan:

Redactie Quasar
 Gruttostraat 15
 3435 DJ Nieuwegein

PRIJSLIJST QL ONDERDELEN

Membraam .....f 20,00
 Bubbemat .....f 15,00
 Microdrive Unit (ruil) .....f 60,00
 Ula Microdrive (Ic 29/30) .....f 30,00
 Rubber wielletjes voor microdrive
 per stuk.....f 2,75
 8049 (IC 24).....f 35,00
 ZX8301/CLA2310 (IC22) .....f 45,00
 ZX8302 (IC23) .....f 50,00
 HAL 8449QL (IC38) .....f 45,00
 MC 1377 (IC28) .....f 15,00

Alle prijzen zijn incl. verzendkosten.
 Voor al deze onderdelen kunt U zich
 wenden tot Michel Spanjer
 tel. 03404 - 20581 na 19.00 uur

Veghel, 20 05 1989

Miracle Systems,
25 Broughton Way,
Urbaldwick,
York, YO1 3BG,
England.

Wear Silks,

1/ Reiterating to our latest QL User meeting in the little village of
2/ Jijtaart near Veghel where your demonstration team did nice work with us we
3/ ask you if it is advisable to demonstrate with this new harddisc-kit during
4/ all our meetings, all over the country in the near future.

For that purpose we could buy a kit for our own clubs inventory; how travel-
carproof is this kit.

no we need to make a dutch/belgian translation of the User guide of it, in which are answered a lot of practical questions you have met and mastered in the passed year.

when can you deliver, or demonstrate again and leave that kit here for this purpose and what will be our price ?

2/ further on we still need a small_budget_interface + discdrive-kit for we believe many QL-users (Students etc.) who wish a durable standby to their microdrives and we ask you therefore, if there is such a kit in your possibility e.g. a 64/128k trumpcard with a single 5.1/4 drive; undoubtedly you have better feelings about this after the introduction and sales or your 150k/512k version.

3/ What are the results of a continental meeting like we had in Hasselt in Belgium, in the passed year, well organised, for the users and the producers, and distributors of hard- and software; after half a year we "celebrate" our first 5 years and we are thinking about it, what is the most useful and nice activity for our (550) members.

4/ In 2012, during your last demonstration, you asked us about our feelings concerning the bare keyboard you brought with you. We believe it is more difficult to evaluate this out of work; after one year of experience with the Schön X1 model-kit, we are very satisfied about the touch, noise, keyposition, interfacing (we only found one little bug), durability and we believe it could exactly be the same as the Dutch tulip PC had in that time but we don't know the factories name where it came from: the nice-looking Memorex, we use many of them in our big firm daily, however is a very bad one, so bad even that they simple are being thrown away as soon as they don't work.

Meanwhile, you reel it well, there are many QL-USERS which like to use their QL still for many years, they prefer a better working, nice looking and troubleless keyboard but the Schön price is too high for nearly all of them and undoubtly there should be more buyers if they could pick up and pay it here in a dutch shop.

We like to hear from you. C.H.M. Blemans, Elzenstr. 5, 5401 CL Veghel

MIRACLE SYSTEMS

14 day money back guarantee on all products
12 month warranty on all products
UK prices include VAT and P&P
(Export prices in brackets include P&P)

AL TRUMP CARD RAM & DISC I/F
£249 (£219)

- ☆ 768K RAM increases QL memory to 896K
- ☆ Standard 3.5"/5.25" disc interface
- ☆ Screen dump
- ☆ RAM disc
- ☆ Printer buffer
- ☆ Memory cut
- ☆ Toolkit II

**QL TRUMP CARD PACKAGE
TRUMP CARD & DUAL DISC DRIVE
£399 (£354)**

- ☆ 2 x 720K, 3.5"
  - ☆ Very quiet operation
  - ☆ Cables & 10 diskettes included
- TRUMP CARD ECONOMY PACK**
- £260 (£233)**
- ☆ TRUMP CARD 256K
  - ☆ Increases OL RAM to 384K
  - ☆ Single 3.5", 720K drive

QL 5.25" DISC DRIVE
£125 (£114)

- ☆ 360K capacity
- ☆ Ideal for SOLUTION
- ☆ Through-con for double 3.5"

Q1 DISC CARD
£100 (£89)

- ☆ TRUMP CARD without RAM
- ☆ Full Toolkit II etc.
- ☆ Controls up to 4 drives

AL CENTRONICS
£29 (£28)

- ☆ SER1/SER2 to parallel printer
- ☆ Standard Centronics plug
- ☆ Default QL set-up 9600 baud
- ☆ 3 metre cable included

Tel: (0904) 423986

To place an order by phone please have your credit card ready. For overseas customers we charge the prices shown in brackets.

To order by post, please fill in the form opposite or write to us quoting your credit card number and expiry date, or enclosing a cheque payable to MIRACLE SYSTEMS.

Sinclair/QL World July 1989

Northern Sinclair Show
SEE US AT THE
Stables Hall, Church Road, Leyland, Lancs.
Saturday 24th June

**To: MIRACLE SYSTEMS, 25 Broughton Way, Osbaldwick,
York, YO1 3BQ, U.K. Tel: (0904) 423986**

Please send me _____
I enclose a cheque to the value of £ _____

or debit credit card

expires ☐☐☒☐☐

Signature _____ Name _____

Address